

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב יצחק מאיר אלתר (רוטנברג) זצ"ל: נולד במגנישוב שבפולין בשנת ה'תקנ"ט (1799). רב קהילת מגנישוב. מייסד חסידות גור. הגיע ממשפחה של רבנים שייחוסה מגיע עד רש"י. הראשון מבית רוטנברג הוא בעל התוספות המפורסם הרב מאיר מרוטנבורג.

רבינו נאלץ לשנות את שם משפחתו בגלל השתתפותו בתנועה לשחרור פולין שדוכאה ביד קשה על ידי השלטון הרוסי. מגדולי הפוסקים. **גאון אדיר**. כינוהו 'העילוי ממגנישוב' ולאחר מכן 'העילוי הפולני'. התפלל בהתלהבות. שש לקיים כל מצווה. **שלושה עשר ילדים היו לו, אולם חוץ מבנו בכורו, ר' אברהם מרדכי, כולם נפטרו בחייו.**

כאשר הוציא השלטון הרוסי בפולין חוק לפיו נאסר על היהודים לגדל פאות וזקן, ללבוש מעילים ארוכים, לחבוש שטריימל- רבינו עמד בתוקף בראש המערכה ופסק "ייהרג ואל יעבור". כשדבריו התפשטו בקרב הציבור, אנשי השלטון הרוסי אסרו את רבינו בטענה שהוא מסית כנגד השלטון. המוני יהודים שראו במאסרו השפלה זדונית יצאו לרחוב והפגינו כנגד מעשה זה. כבר למחרת שוחרר הרב **מאחר והמושל חשש מניסיון הפיכה.**

פעם הביא לרבו, השרף מקוצק, ספר שחיבר על שולחן ערוך – חושן משפט. לאחר שהרב עיין בו אמר, **שיש לשרוף את כתב היד כי אם יודפס יעדיפו חיבור זה ויחדלו ללמוד את הש"ך. למרות שעמל על החיבור זמן רב, מיהר רבינו ושרף את פרי עמלו.** נפטר בשבת קודש, כ"ג אדר ה'תרכ"ו (1866). ציונו בעיר שבפולין. חי כ-67 שנים.

סבא (מצד אביו): ר' מרדכי. **אביו:** ר' ישראל רוטנברג (אב"ד מאגנישוב וגור). **אמו:** הרבנית חיה שרה (בת ר' יעקב יצחק הלוי). **אישתו:** מרת פייגא (בת הנגיד ר' משה חלפן ליפשיץ). **מרביתיו:** ר' אריה לייב צינץ מפולוצק, ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' ישראל הופשטיין מקוז'ניץ, ר' משה אליקים ברעיה הופשטיין, ר' מנחם מנדל מורגנשטרן (השרף מקוצק). **מתלמידיו:** ר' פינטשא מפילץ, ר' הניך מאלכסנדר. **ילדיו:** ר' אברהם מרדכי, הילד נחמיה, מרת אסתר (נישאה לר' ישראל מביאלה), מרת לאה הדסה (נישאה לר' שמואל זנוול בראדר), מרת צינא פאסל (נישאה לר' בנימין אליעזר יוסטמאן). **מספריו:** **יחידושי הרי"ם** - על התלמוד, על שולחן ערוך (למעט או"ח) ועל התורה **יספר הזכות** - חסידי **יספר שו"ת ימאיר עיני הגולה** - קורות חייו.

חסיד אחד ירד מנכסיו ונעשה עני גדול. מאחר שבחוץ לארץ היו לו קרובים, עשירים גדולים, שאל החסיד בעצת רבינו, האם יסע לקרוביו בחו"ל כדי לבקש מהם עזרה כלכלית כדי שיוכל לעשות איזה עסק להתפרנס ממנו. להפתעתו המרובה **הצדיק לא הסכים.**

האיש שאל בתמיה: "אם כן, אכתוב להם מכתב. אתאר להם בו את המצב הכלכלי שאני נתון בו ואני יודע שהם ישלחו לי סכום מסויים למחייתי, כי הם נדיבי לב, וכל שכן שאני קרוב משפחה להם". השיב הרבי: "**אף לזה אינני מסכים**". הדבר היה לפלא בעיני האיש והוא נסע בפחי נפש לביתו.

מאחר ומצבו הכלכלי לא השתפר, הוא נסע פעם נוספת לגור, פנה אל הרבי ושאל תוך כדי שהוא מציג מבפניו את מצבו הקשה. אולם רבינו למרות ששמע על מצבו לא הסכים שיבקש עזרה מקרוביו. כן חזר הדבר כמה פעמים. וצרת האיש גדלה. **עולליו שאלו לחם וביתו ריק,** ואשתו הציקה לו מאוד על שאינו חס על נפשו ונפשות ביתו ואינו נוסע לקרוביו.

כשבא עוד פעם לגור, בכה הרבה לפני הצדיק ואמר: "רבינו, אני לא רואה שום דרך שאוכל לפרנס את משפחתי. האפשרות היחידה היא לפנות לקרובי שבחוץ לארץ כדי שיתמכו בי". הרבי השיב לו: "**מה אעשה לך. אני כבר אמרתי לך דעתי**". לא יכול עוד האיש להתאפק וכתב מכתב לקרוביו וסיפר על מצבו.

מכתבו עשה פרי, קרוביו שלחו לו תיכף סכום הגון ומצבו השתפר. אחר כך שלחו לו עוד כמה פעמים סכומי כסף, בלי שום דרישה מצדו, והוא נחלץ מהבעיה. מיד לאחר מכן חלה במחלה אנושה. צערו היה גדול ביותר, שלא יכול לנסוע לגור ולהתנצל לפני הצדיק, **כי הוא תלה את סיבת מחלתו בזה שעבר על דעת הצדיק.** ביקש את אחד מידידיו שיסע לגור על אודותיו. הלה נסע, הזכיר את החולה לפני הצדיק ואמר שצריך לרחמים גדולים וביקש מרבינו שיברך את האיש שיחזור לאיתנו הראשון.

הצדיק השתתק למשך מספר רגעים ולאחר מכן אמר: "הוא אינו חולה משום שלא שמע לדברי. אני רק הצעתי לו עצה טובה. דע לך, שלפעמים כשנגזר על אחד מיתה ר"ל, יש דרך להסיר את רוע הגזרה והיא על ידי יסורים. כידוע, **עני חשוב כמת,** ועל ידי כך יכל עוד לחיות, ומה אני יכול לעשות אם הוא בעצמו הוא דחה את העניות מאיתו?". הרב הביט בשליח ואמר: "עליך להבין, ברגע שקרוביו הסירו ממנו את הדוחק בה היה נתון, נפסקה חיותו. לצערי הרב אני לא יכול לעשות מאומה". **אותו חסיד נסע מגור אל החולה. כשהגיע לביתו, כבר לא מצא אותו בחיים.**

הרב הגאון ישראל גרוסמן זצ"ל - נולד בירושלים ב-ה'תרפ"ג (1922). בילדותו אביו שהה תקופה ארוכה בחו"ל ורבינו למד בישיבות 'תפארת ישראל' בחיפה ו'תפארת ציון' בבני-ברק. כשחזר אביו ארצה, חזרו לירושלים ורבינו למד בת"ת 'חיי עולם' ובישיבתו של ר' יוסף צבי דושינסקי. לאחר קום המדינה היה מתגנב למחנות העולים ומשכנעם לרשום את ילדיהם לחינוך העצמאי התורני. שקדן עצום. כבר בצעירותו יצא לו שם של למדן בעל שיעור קומה ובלילות למד בחברותות עם גדולי תלמידי החכמים בירושלים. לפני חתונתו נבחן בהצלחה רבה על כל הש"ס אצל ראב"ד העדה החרדית הגאון הרב ראובן בנגיס זצוק"ל.

בשנת ה'תש"ט (1949 בהיותו כבן 27 שנים בלבד) מונה על ידי האדמו"ר הגאון הרב יוחנן פרלוב מקרלין לעמוד בראש ישיבת קרלין בירושלים (למרות שבאותה תקופה בירושלים היו תלמידי חכמים עצומים). בשנת ה'תשי"ט (1959) מונה כראש ישיבת 'תומכי תמימים' של חסידי חב"ד בלוד, במקומו ובהמלצתו של הגאון הרב ברוך שמעון שניאורסון (בעל ה'ברכת שמעון' היה חתן הרה"ג דב בעריש ויידנפלד גאב"ד טשעבין, שבאותה תקופה התבקש לשמש כראש ישיבת 'כוכב מיעקב' בירושלים, אולם מאחר ששימש כראש ישיבת 'תומכי תמימים', נבצר ממנו הדבר עד שמצא את רבינו מתאים לתפקיד זה), גם לאחר שעברה הישיבה לכפר חב"ד, המשיך לשמש כראש הישיבה. השקיע את כל כוחו ומרצו בהרבצת התורה, במסירת השיעורים בעמקות גדולה ובביאור שיטות הראשונים והאחרונים. שימש בפועל גם כראש הישיבה וגם כמשגיח הרוחני.

משהוקמה בסוף שנות ה-80 חסידות פינסק-קרלין כחצר נפרדת, הוצב רבינו בראשות הישיבה חב"ד בלוד. היה היוזם וחבר ההקמה של ישיבת חב"ד במגדל העמק. כמו כן כיהן כדיין בבית הדין של אגודת ישראל בירושלים ושימש כבורר מבוקש בהליכים מסובכים במיוחד, ופסקיו היו מקובלים על גדולי הפוסקים, הרבנים והאדמו"רים. היה חבר בנשיאות 'מפעל הש"ס'. אושפז מספר פעמים בבית-הרפואה ועבר מספר אירועי לב קשים. נפטר ב-כ"ג באדר ה'תשס"ז (2007). חי כ-85 שנים.

אביו: ר' משה שניאור זלמן. **מרביתו הגאונים:** ר' מאיר דב רובמן, ר' יוסף צבי דושינסקי (גאב"ד העדה החרדית), ר' משה ברנשטיין (רבינו שימש כיד ימינו), האדמו"ר ר' אברהם אלימלך פרלוב מקרלין. **חברותא:** האדמו"ר ר' שלמה גולדמן מזוועהל (למד עימו עוד בהיותו אברך כבן עשרים). **אישותו:** מרת גיטה פרל ע"ה (בת ר' יוסף גוטפרב מירושלים). **בניו:** הגאונים ר' בן ציון (משפיע במגדל העמק), ר' יצחק דוד (רבה של מגדל העמק וראש מוסדות 'מגדל אור'), ר' שניאור זלמן משה, ר' יעקב, ר' אליעזר יחזקאל (ראש ישיבת 'מגדל אור' ומו"צ בקהילת סערט ויז'ניץ), ר' יוסף. **חתניו:** הגאונים ר' נפתלי נוסבוים (ראש הישיבה הכלל חסידית 'חיי משה' בירושלים), ר' שמואל צבי פריד (דיין בירושלים), ר' בן ציון ליבוביץ' (מנהל חינוכי במוסדות ויז'ניץ בירושלים) ור' ברוך לוריא (מרבני בית המדרש הגבוה לדיינות 'באר מים חיים' בירושלים). **מספריו:** 'שו"ת הליכות ישראל' 'שו"ת משכנות ישראל' 'שו"ת מחנה ישראל' 'שו"ת נצח ישראל' 'ספר אורח ישראל' 'שיעורי בבא קמא' 'שיעורי בבא בתרא' 'שיעורי כתובות'.

בהיותו כבן עשר שנים בלבד, נשלח הנער הצעיר ללמוד בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה, בראשות הגאון רבי מאיר דב רובמן זצ"ל. כיוון שהימים היו ימי מלחמת העולם השנייה, תנאי המחיה בישיבה, ובכלל, היו קשים מאוד. משפחות שלמות רעבו ללחם, וגם בני הישיבה נאלצו להסתפק בפת לחם חרבה. בחדרו של הנער הצעיר ישראל גרוסמן, היה תלמיד נוסף, שהתגורר ליד חיפה, וביתו היה בית-עשירים.

הוריו היו מגיעים מדי פעם לישיבה, ונותנים לבנם דברי מזון טעימים, עוגות ומאכלי מתיקה, כדי להשביע את רעבונו. בטוב ליבו של בן-העשירים, הלה לא שמר את המאכלים הללו רק לעצמו, אלא נתן גם לרבינו לטעום מהמאכלים הטעימים, שאכן החיו את ליבו ואיפשרו לו ללמוד ביתר חשק. כך במשך תקופה ארוכה. בשלב מסוים נפרדו דרכיהם. הוריו של בן העשירים באו בפתע ולקחו אותו מן הישיבה, והעבירו אותו למקום לימודים אחר, מבלי שתהיה לו אפשרות להיפרד מחבריו. הפרידה הפתאומית והבלתי-צפויה גרמה צער רב במיוחד לישראל גרוסמן הצעיר. "עוגמת הנפש שלי נבעה מכך, שלא התאפשר לי להודות לנער ההוא על המאכלים, שנתן לי, שחיזקו את גופי, ועל ידי כך למדתי יותר בחשק", סיפר הגר"י גרוסמן לצאצאיו ברבות הימים.

במשך כל חייו חיפש רבינו את בן-העשירים. מידת הכרת הטוב, שהייתה טבועה בו, לא נתנה לו מרגוע ומנוחה. הוא ביקש והתפלל בכל מאודו למצוא את מי שהיטיב איתו, ולהודות לו על כך בפה מלא. גם כאשר גדל בתורה, והפך לאחד מראשי הישיבות המפורסמים, ונודע כאחד ממחברי הספרים התורניים רבי-הערך, השקיע זמן ומשאבים עצומים כדי לאתר את מטיבו, אולם כל המאמצים עלו בתוהו. **שבעים שנים חלפו, ועדיין לא מצא את בן-העשירים.** זמן מועט לפני שנפטר לבית עולמו, ישב רבינו במקום תפילתו הקבוע, בבית הכנסת 'פרושים' בשכונת בתי וורשה בירושלים, שם שימש כרב בית הכנסת. לפתע הבחין הרב במתפלל חדש, שלא הכיר, הכנס לבית הכנסת. רבי ישראל נכנס עימו בשיחה, והתעניין אודותיו. כשאמר לו האיש את שמו ושם משפחתו, רעד הצדיק מהתרגשות, עד שהנוכחים החלו לחשוש לשלומם.

"האם למדת בבחרותך בישיבת 'תפארת ישראל' בחיפה?" - שאל רבינו. משהלה השיב בחיוב, הגיעה התרגשותו של ר' ישראל לשיאה. למרות חולשתו הגדולה, קם הרב על רגליו, ואמר: **"ברוך ה', שיתאפשר לי עתה לפרוע חוב ישן-נושן בן שבעים שנה!"**. האיש הביט על הצדיק, ולא ידע כלל, על מה הוא מדבר. אבל כאשר הרב הזכיר לו את מה שעבר עליהם בבחרותם, ואת הטובות שעשה איתו, נזכר האיש באירועים אלה, והתרגש אף הוא עד דמעות לפגוש, את מי שהיה איתו בחדר בישיבה. "דע לך", אמר רבינו, "כי אני חייב לך הכרת הטוב, מעומק ליבי, וזה כבר קרוב לשבעים שנה, שאני תר אחרך, כדי להודות לך על מה שעשית עימדי, ואם יש בי כיום תורה ומעשים טובים, הרי שחלק מזה נזקק לזכותך, על ידי שהיטבת עימי בנתינת המאכלים, שהעניקו לי חוסן וכוח להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה".

האדמו"ר הרב יהודה משה (טיברג) דנציגר זצ"ל - נולד בי' כסליו ה'תרנ"ג (1892) בעיירה פלאוונא. כשרבינו נולד, זקנו הקדוש הגאון (מח"ס 'חידושי רבינו דוד דוב') בא לפלאוונא וראה את התינוק, כתב מכתב לזוגתו הרבנית ברכת מז"ט ובתוכו אמר כי **הילד יהיה ת"ח גדול**. כשהיה צעיר לימים כבר ראו בו כישרונות רבים. כשהיה בחור למד אצל ר' אברהם אליעזר רוטנברג (דיין בלודז'). בגיל 13 כבר קיבל סמיכה והיה מפורסם בלודז' לעילוי. ענוותן מופלא. דבק מאוד ברבותיו הקדושים ובדרכם בחסידות באמונה פשוטה. לאחר פטירת ר' ירחמיאל ישראל יצחק רבינו הפך לחסידו של אחיו, האדמו"ר רבי שמואל צבי. בזמן מלחמת העולם הראשונה נמלט עם חמיו ודודו ללודז'. הוא נסע לאוסטרובצה ולמד אצל האדמו"ר רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה. בנוסף עסק במסחר בין שייבא מקרקוב. בתקופה זו נסע גם לחצרותיהם של האדמו"ר רבי יששכר דב רוקח מבעלז והאדמו"ר רבי ישראל פרידמן מצ'ורטקוב. לאחר מכן נסע ללונדון, שם כיהן כרב ביה"כ טריסק. מכיוון שלא היתה לו אשרת שהייה הוא גורש לפולין כעבור מספר חודשים. בסוף שנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ ישראל עם אשתו ובנו ר' אברהם מנחם. הוא התיישב בירושלים ועסק בתורה בעניות ובדוחק גדול. בתקופה זו עסק גם בתורת הסוד.

בשנת ה'תרצ"ז (1938) נסע לארה"ב כדי לטפל במחלת עור. בתקופה זו הנהיג שם את בית-הכנסת של חסידי אלכסנדר. בשואה, האדמו"ר רבי יצחק מנדל דנציגר (כ"ג אלול ה'תש"ב- 1942. מח"ס עקידת יצחק) שצער ויסורים ר"ל היו מנת חלקו כל חייו, משפחתו ומרבית חסידיו שנמנו בעשרות אלפים ושמונה מילדי נרצחו. בשנת ה'תש"ז (1947) החסידים ששרדו את השואה הכתירו את רבינו לאדמו"ר והוא שימש כאדמו"ר מאלכסנדר בארץ ישראל לאחר השואה. הקים בית מדרש וחצר חסידות בירושלים. בשנת ה'תשט"ו (1956) עבר לגור בבני-ברק שם הקים בית מדרש גדול וישיבת אלכסנדר. רבים פנו אליו ונושעו. הורה לבנו לשנות את שם משפחתו מטיברג לדנציגר כדי לסמל את המשך השושלת. בהמשך שינה גם הוא את שמו. נפטר ב-כ"ג באדר א' ה'תשל"ג (1973). חי כ-81 שנים. ציונו בבית הקברות פוניבז' בבני ברק. בנו ר' אברהם מנחם מונה אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): ר' הירש פלאוונר, מחשובי חסידי וורקא אלכסנדר. **אביו:** ר' יחיאל יוסף טיברג מפלאוונא. **אמו:** מרת העדל (בת רבי דוד דב טאוב, מח"ס בני דוד). **אשתו:** מרת אסתר פרל (בת דודו רבי בצלאל יאיר דנציגר, אחיו של הרבי. נישא בשנת ה'תרע"ג). **מרביתיו:** ר' אברהם אליעזר רוטנברג (דיין בלודז'), האדמו"ר רבי שמואל צבי דנציגר (אחיו), האדמו"ר רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה, האדמו"ר רבי ישכר דב רוקח מבעלז והאדמו"ר רבי ישראל פרידמן מצ'ורטקוב. **ילדיו:** שכל שמונה ילדים בפולין ל"ע. נשאר ר' דוד הירש והאדמו"ר רבי אברהם מנחם. **מספריו:** **אמונת משה** - על התורה והמועדים ועל הש"ס **חשבה לטובה** - שו"ת **יקדושת יצחק** - סיפורים על אדמו"רי שושלת וורקא אלכסנדר. בסוף הספר נספח ספרו נחלת צבי על התורה **יקונטרס 'מאורן של ישראל'** - נספח לספר 'ישמח ישראל' מאמרים ששמע בעצמו מפי האדמו"ר.

ל רבי קופל בוימן ז"ל מרמת גן היתה אחות שהתגוררה בקנדה. לאותה אחות נולד בן אילם ל"ע. היא הלכה איתו למיטב הרופאים רבים אבל אף אחד מהם לא הצליח למצוא את הסיבה שבגינה הבן לא מדבר. בצר לה האחות שלחה מכתב אל אחיה, וביקשה ממנו שיכנס לצדיקים שגרים בארץ ישראל ויבקש מהם ברכה על בנה. ר' קופל נכנס לרבינו וסיפר לו על הבן של אחותו.

רבינו לקח גיליון נייר, רשם בו דבר מה בכתב ידו הקדוש, שם אותו במעטפה. לאחר מכן מסר את המעטפה לר' קופל ואמר לו: "שלח את המעטפה לאחותך. תכתוב לה שתניח אותה תחת הכר של בנה ותפתח אותה רק בסמוך למועד שיחול בר-המצווה שלו!". ר' קופל עשה כפי שרבינו ציווה עליו והאם הניחה את המעטפה תחת הכר של בנה וציפתה לישועת ה'. זמן קצר לפני שהבן הגיע למצוות, ההורים דיברו ביניהם שלא לערוך לו סעודת בר-מצווה ברוב עם אלא רק למניין מצומצם בשל מצבו. יום אחד האם שמעה לפתע את בנה צועק: "אמא! אני רוצה שיערכו לי סעודת בר-מצווה כמו לכל האחים שלי". כששמעה את בנה מדבר בפעם הראשונה בחייו היא לא החזיקה מעמד ודמעות שמחה זלגו מעיניה. בסעודת הבר-מצווה ההורים הנרגשים נתנו לרב הקהילה את המעטפה שהיתה מונחת תחת הכר וביקשו ממנו לפתוח אותה. רב הקהילה קרא את תוכן המכתב: "הבן יתחיל לדבר מספר ימים לפני בר-המצווה שלו". ההורים הנרגשים ביקשו להודות לרבינו. הם הקליטו את דרשת בר-המצווה שלו ושלחו את סרט ההקלטה אל האח וביקשו ממנו שימסור את הקלטת לרבינו ויודה לו על הנס שנעשה על ידו. כאשר האח הגיע עם הקלטת כדי להודות לרבינו על ישועתו הגדולה, רבינו ביטל את דבריו בענותנותו ואמר שהוא לא רוצה לשמוע יותר מזה. (מעובד מתוך צדיק באמונתו)

אם ראשונים כמלאכים – הצדיק הרב יצחק יעקב רבינוביץ זצ"ל

הצדיק הרב יצחק יעקב רבינוביץ זצ"ל - נולד בשידלובצא שבפולין בשנת ה'תר"ז (1846). נקרא על שם זקנו, רבי יעקב יצחק מפשיסחה. עוד בצעירותו נודע בגאונותו. בהיותו כבן שבע לקחו אביו אצל הגאון בעל 'דברי חיים' מצאנז. **כאשר הצדיק הביט בילד, קם לפניו והשיבו על כסאו**. האדמו"ר הראשון לשושלת חסידות ביאלא. לאחר פטירת חותנו בכ"ח בניסן ה'תרל"ג (1873), **שהיה אדמו"ר לאלפי חסידים, התמנה לממלא מקומו בעיר ביאלא פודולסק**. בעל חסד מופלא. **נהג להפריש לצדקה פי שניים ממה שהוציא עבור צורכי ביתו. גאון ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו**. נפטר ב-כ"ג אדר ב' ה'תרס"ה (1905). חי כ-59 שנים. ציונו בבית-הקברות בוורשה.

אביו: ר' נתן דוד (האדמו"ר משידלובצא). **אמו:** מרת דבורה פעריל. **בניו:** ר' אברהם יהושע מלובלין, ר' ירחמיאל צבי משדליץ, ר' מאיר שלמה יהודה ממזריטש ור' נתן דוד מפארצובה. **אשתו:** מרת רחל לביאה (בתו היחידה של ר' יהושע מאוסטרובה מח"ס 'תולדות אדם'). **ילדיו:** ר' נתן דוד מפארצווא, ר' מאיר שלמה יהודה ממעזריטש, ר' אברהם יהושע העשיל מלובלין, ר' ירחמיאל צבי משדליץ, מרת מאטיל (נישאה לר'אהרן מנחם מנדל גוטרמן מרדזימין), מרת חנה (נישא לר' יוסף צבי קאליש מסקרנביץ רבה של בני ברק), מרת רחל גיטל (נפטרה בצעירותה ל"ע). **מספריו:** **ידברי בינה** - על התורה והמועדים **יישרי לב** - ענייני השבת.

בראש השנה היה מגיע ציבור גדול מאוד של חסידים לביאלא, באחד השנים נקרא הנגיד ר' יהודה בקרמאן מנאמניו של רבנו להיכנס אל הקודש פנימה במוצאי ראש השנה, הרבי שאלו "כמה שווה הוננו ורכושנו?", ר' יהודה היה גביר גדול עם עסקים מסועפים, ומיד ענה שקשה לו לענות ולסכם את רכושו באחת, אולם רבנו הפציר בו וביקש, שיישב בביאלא מספר ימים ויעשה את כל חשבונותיו, וייכנס למסור לו חשבון על שווי רכושו. במועד שנקבע נכנס ר' יהודה אל הרבי, ואמר, שלפי חשבונות עולה רכושו המזומן עם שטרות החוב של הפריצים, שלוו ממנו כספים - שישים אלף רובל, שהיה סכום עתק, ומלבד זאת יש לו נדל"ן, שתי אחוזות גדולות אחת בעיר 'רוצניק', ואחוזת נוספת בעיירה 'פלינונע'.

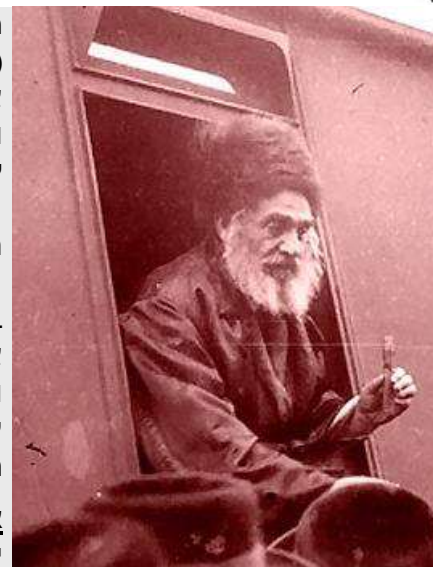
רבינו שמע את הדברים, ואחר אמר לר' יהודה: **"איני מצווה עליך, אך כידיד נאמן ברצוני ליעיץ לך עצה טובה, שמעתה ואילך תסתפק במה שיש לך, ותימנע מלעסוק יותר במסחר, ההכנסות, שיש לך מהשכרת שני אחוזותיך, יש בהם די והותר לחיות בהרחבה"**. ורבנו חזר והדגיש שנית, שאינו אומר זאת בדרך ציווי אלא כעצה טובה. ר' יהודה הבין היטב את כוונתו של רבנו, שהיות שהוא טרוד במילי דעלמא אין זמנו פנוי לקביעת עיתים לתורה ועבודה, ולכן מיעיץ לו להפסיק לעסוק במסחרו, ולהתחיל להקדיש את עתותיו לתורה ועבודה. ר' יהודה אמר לרבי, "אני מקבל את דברי הרבי, אך הנה עתה התגלגלה לפתחי עסקה גדולה מאוד, שתכפיל את הונו, ואז אחרי עסקה זו, אוכל לקיים את עצת הרבי ולחסל את עסקי, ולחיות מן המותר". הרבי לא הגיב על דבריו האחרונים, אלא חזר שוב, שהוא מיעיץ כידיד נאמן, לחדול מיד מכל מסחר, ולחיות מהכנסותיו הקבועות, שיש לו מאחוזותיו.

על אף דברי רבינו המפורשים, לא עמד הלה בפיתוי, ונכנס לעסקה הגדולה שלדבריו תהיה האחרונה בסדרת עסקאותיו, ולאחריה יקיים את עצת רבינו. הוא השקיע את כל רכושו ומשכן את אחוזותיו, והפסיד את כל כספו, ואף נותר חייב לממשלה סכום רב שהיה מעבר לשווי רכושו. כחסידי נאמן מיהר ר' יהודה לבוא לפני רבינו וסיפר לו את כל אשר קרהו, הוא הצטדק על שלא שמע בקולו, שכן הדברים נאמרו לו בתורת עצה, ולא כהוראה. הסביר לו רבינו כך: **"התורה הקדושה משבחת את משה רבינו ב'כָּל בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא' (במדבר י"ב, ז), ומה שבח הוא זה, וכי יש מקום לחשוב שחלילה משה רבינו לא היה נאמן? וכי יש מקום להעיד שמשה לא היה גב חלילה וכדומה? אלא שאסור לו לגלות מה שהוא רואה, ולא ניתן לו לגלות לאחרים"**. והוסיף: **"כשראיתי את הצפוי לך, לא יכולתי לעשות מאומה, רק להפנות את תשומת ליבך ע"י עצה טובה"**. ר' יהודה עצמו היה חוזר על סיפור זה שנים רבות, והיה מספרו בדמעות שלישי.

בכפר מאלמיטיק התגורר יהודי נכבד מחסידי ביאלא בשם ר' אברהם. פרנסתו הייתה מפונדק, שהיה חוכר מהפריץ המקומי. ומלבד יין ושאר משקאות, אף היה מוכר בפונדק מצרכי מכולת לכל תושבי הכפר. אדונו של ר' אברהם, הפריץ המקומי, היה רוב הזמן שיכור, ועסוק בחיי הוללות, ולכן לא נכנס למשא ומתן עם ר' אברהם על דמי החכירה, **די היה לו בכך, שר' אברהם סיפק חינום אין כסף לביתו את כל מצרכי המכולת שהיה זקוק להם**. וכך חלפו להם השנים, וחובו של ר' אברהם תפח, בידיעת הפריץ, אשר לא עשה עסק מהסכסס מוזר זה, פונדק תמורת מצרכי מזון למשפחתו ומשרתיו. ר' אברהם היה כמובן מרוצה מהסדר זה, כיוון שחובו של הפריץ על מצרכי המזון, היה אפסי לעומת חובו של ר' אברהם לפריץ על חכירת הפונדק ואף את החלב והגבינות והחמאה היה מייצר ר' אברהם מפרותיו של הפריץ.

יום אחד הסתיימה החגיגה: הפריץ החל להעסיק מנהל חשבונות, שגילה מיד את העסק המוזר שמתרחש כאן, **פונדק ששווה הון רב, תמורת מצרכי מזון**. והחל לדרוש מהפריץ לעשות פעם ולתמיד חשבון סופי, ולחייב את ר' אברהם לשלם את כל חובו המצטבר בעשרים השנים האחרונות. הפריץ שמע והסכים, ושלח להודיע לר' אברהם שהיום בערב יבוא אליו עם פנקסי המכולת, וישב יחד עם מנהל החשבונות, ויגמרו את החשבון ביניהם. ר' אברהם ידע היטב שלעולם לא יצליח לגייס סכום עתק שכזה, לשלם למפרע חוב של עשרים שנה. וביקש מהפריץ ארכה של יום אחד, ומיד נסע לביאלא - אל הרבי.

רבינו הורה לר' אברהם ללבוש בגדי שבת, ולומר פרשת וישלח קודם לכתו אל הפריץ, וללכת ללא חשש, כי הכל יסתדר על הצד היותר טוב. ביום המיועד לבש ר' אברהם בגדי שבת, והגיע לבית הפריץ לעריכת החשבון. להפתעת כל הנוכחים בחדר, התגלה, שלא ר' אברהם חייב לפריץ, אלא הפריץ חייב לר' אברהם סכומי עתק. מנהל החשבונות שפשף את עיניו בתימהון, וחזר מספר פעמים על החשבון, וראה שאכן הפריץ חייב לר' אברהם סכום עתק. שאל הפריץ את ר' אברהם: "מה הנך מציע?" השיבו, ר' אברהם, **"לידי טוב ההסדר שהיה עד היום, מצרכי מזון תמורת חכירת הפונדק, ואם נחתום על הסכם כזה, אפשר מצדי לקרוע את החשבון הישן"**. הפריץ הסכים בשמחה, וההסכם נחתם מיד, כדת וכדין.

הרב יצחק הורביץ מסטוטשין זצ"ל - נולד ב-י' בטבת בשנת ה'תרכ"ב (1861). דודו (אחי אביו) הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב זי"ע בעל 'אמרי נועם' שימש כסנדקו. מגיל צעיר נכרו בו אותות גדולה. רבינו התמנה כרב בעיר ליזנסק ושם נפטרה אשתו ורבינו נותר עם חמישה יתומים. אז עזב את ליזנסק וחזר לעיר מגורי אביו לראזוודוב. בשנת ה'תרנ"ד (1893) עם הסתלקות אביו הקדוש, מונה במקומו. לאחר מכן נתמנה רבינו כרבה של סטיטשין, שם שהה עד לפרוץ מלחמת העולם הראשונה בשנת ה'תרע"ד (1913), ואז עבר לוויין, והתגורר שם עד לסיום המלחמה, משם עבר לטארנא ושם קבע את חצירו ושהה בה עד לפרוץ מלחמת העולם השנייה בשנת ה'תרצ"ט (1938). אלפי חסידים הסתופפו בצילו. תפילותיו היו מופלאות. בעל צדקה. התמדתו בתורה הייתה מופלאה. **ענוותן. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים.** בסוף ימיו סבל ממחלת הסכרת ועבר טיפולי הקרנות שהן לא עזרו ובסיכומו של עניין עבר ניתוח. נפטר בסאניק על אם הדרך ב-כ"ד אדר ה'ת"ש (1939). חי כ-78 שנים.

אביו: ר' משה מראזוודוב. **סבא:** ר' אליעזר מדזיקוב (מצד אביו). **אמו:** מרת גיטל יהודית (בת ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים מסיגט - בעל 'יטב לב'). **נשותיו:** מרת אסתר ליבא (זיווג ראשון - בתו של רבי מנחם מנדל מזידיטשוב), בתו של ר' יואל הירשפלד (זיווג שני). **מרביתיו:** ר' לייבוש מלמד (דיין ברודניק). **חברותא:** ר' אברהם קריזווירטה (רב העיר ואינטש). **בנו מזיווג ראשון:** ר' יהודה (מח"ס מנחת יהודה, רב בסטוטשין, לאחר מכן בניו-יורק). **ילדיו מזיווג שני:** מרת רבקה (נישאה לר' ישראל יוסף מריגליץ), בת נוספת (נישאה לר' נפתלי משנדישוב).

רבינו סיפר, בהיותו כבן שש, נסעה אמו לבקר את גיסתה הרבנית מדזיקוב אשת ה'אמרי נועם', ונטלה עמה את רבינו, לדזיקוב. הגיע אז הרה"ק ר' נפתלי חיים בנו בכורו של ה'אמרי נועם' שחזר אז מא"י, היה זה לאחר פטירת ילדתו של ר' נפתלי חיים שהייתה משודכת לרבינו מינקותה (שכן דודו, ר' מאיר מדזיקוב בעל ה'אמרי נועם' שימש כסנדקו, ולאחר סעודת הברית פנה אל אביו וביקש שישתדך עם אחד מצאצאיו, והסכימו שיבוא בברית השידוכין עם בתו של ר' נפתלי חיים מדזיקוב - בנו בכורו של ה'אמרי נועם'), ורבינו סיפר, שכאשר נכנס עם אמו לדירתו של נפתלי חיים, מצאו יושב וכובעו שמוט על עיניו (כך נהג לאחר שובו מא"י, באמרו שאינו חפץ לראות את אוויר חו"ל והיה מליט את פניו או יושב בחדר אפל), **רבינו בן השש חזר בפניו על התורה שאביו אמר בחג השבועות, והיה בדעתו לבקש את רבי נפתלי חיים שיגביה את כובעו כדי שיוכל לחזות בצורתו הק', אולם הרבנית של רבי נפתלי חיים שעמדה מן הצד נזכרה לפתע בבתה שנפטרה שהיתה משודכת לילד חמודות זה, והתייפחה בבכי, ואם רבינו מיהרה להוציאו מן החדר כדי להפיג את צערה.**

○ יפר הרה"ח ר' יוסף ליפשיץ ז"ל: בעיירת המרפא קרעניץ היה להרה"ק רבי יצחק מסטוטשין זי"ע מקום מנוחה קבוע ביער לשאוף אויר צח, שולחן וספסלים משני צידיו, ורבינו היה יוצא לשם בבוקר וכן לפני תפילת מנחה ומשוחח בעניני חסידות. רבים היו באים לשם מידי פעם להתבשר מנועם דברותיו, ושם זכיתי לשמוע מפיו שיחות רבות. לא הכל נשאר חרות בזכרוני, ולא הכל ניתן להעלות עלהכתב, אבל במה שכתבתי השתדלתי שלא להוסיף ולא לגרוע. לא רק חסידים באו, אלא גם רבנים וגדולי ישראל. מהזכורים לי: הרה"ק רבי אלתר מדזיקוב הי"ד, הרה"ק רבי חנה מקאלאשיץ הי"ד, הגאון רבי אהרן לוויין מרישא הי"ד, הגה"צ רבי מאיר שפירא זצ"ל, הגה"ק הרב מבריסק זצ"ל, הרה"צ רבי ליפא מסאסוב חתנו של הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, הגה"ח רבי שלמה יוסקוביץ חתנו של האמרי אמת זצ"ל, ועוד. סיפוריו של רבינו היו מדויקים, וכמה פעמים סיפר אותם מעשה בלי שינוי והוספה, אולם בכל פעם היה לסיפור טעם וחיות שאין לתאר. פעמים רבות היה מסמיק את הסיפור כמשל והסבר לאיזה נידון, והסיפור היה מקבל משמעות מחודשת ואף הנמשל הובן באופן קולע.

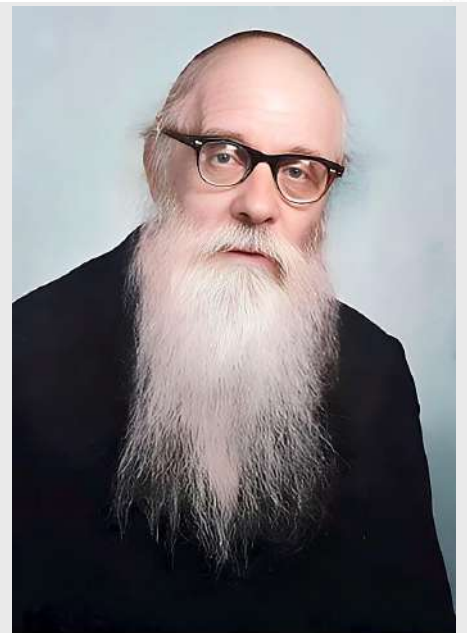
ר' יוסף ליפשיץ סיפר: ר' דוד כהנא סיפר לי, שפעם אחת כאשר ישבו ולמדו לביל שיש כמנהגם, נכנסה לביהמ"ד בת רבינו, הרבנית דבורה הי"ד ואמרה שקול לימודם מפריע לרבינו לישון. הם קמו והלכו ללמוד במקום אחר. בבוקר, קרא רבינו לר' דוד ושאל היכן היא בלילה, סיפר ר' דוד, **שבת הרבי אמרה כי קול הלימוד מפריע לרבי לישון.** אמר רבינו: **"מהיום תעמידו את שולחנכם בסמוך לדלת חדרי, כדי שאשמע טוב יותר את קול לימודכם!"** והם עשו כן, ומפעם לפעם רבינו פתח את דלת חדרו והביא להם בעצמו מיני מזונות.

אצל רבינו ראו כמה יגע לבטל כל התפעלות מכבודו. סיפר ר' יוסף ליפשיץ: זכורני שכאשר היה שובת בריישא במעליץ או בקראקא, והמונים ליוו אותו בדרכו לביהמ"ד בערב שב"ק וביניהם מאות בעלי בתים חשובים רבנים וגנ"דים. רבינו היה מחפש איש פשוט מהקהל, ואפילו איש שחזונו אינה חסידית, ומקרב אליו ומתחיל לשוחח אותו במילי דעלמא כדי לבטל את ההתפעלות מהכבוד הרב שחלקו לו.

רבינו היה יודע להסתיר דרכיו הק' גם מגדולים וקדושים, פעם הגיע הגה"ק ר' שמעון מזעליחוב לבקר את רבינו, ואנשים רבים נדחקו אל החדר, בהיותם בטוחים שרבינו ישוחח עמו בדברים העומדים ברומו של עולם, כי גדול היה הרב מזעליחוב בתורת הנגלה ובתורת הנסתר, אולם רק יחידים הורשו להיות נוכחים באותה פגישה, ולבסוף שאלו רבינו מהיכן הגיע, והאם מסילת הברזל עוברת דרך עירו וכיו"ב, ומוסיף לספר הרה"ח הנ"ל, לימים בא הגה"ק ר' שמעון מזעליחוב לשבות בעירו מעליץ, ובשבת לפני תפילת מנחה למד בציבור חומש ופירוש רש"י, וניסיתי להציל מפיו את התרשמותו מרבינו, ענה ואמר: **"וכי מה אוכל לומר, ומה אדע, הלא הוא רצה להסתיר את עצמו ממני והצליח בכך, מי יכול להעריך את גודל חכמתו וקדושתו!"**

רבינו החל מסתגר בחדרו ולא יצא הימנו משנת ה'תרע"ח אלא בעש"ק למקווה. הוא התענה הרבה, ואף כשלא התענה כמעט ולא אכל. הרה"ח ר' יוסף ליפשיץ ז"ל סיפר: שמעתי מאבי שפעם התענה רבינו יותר מיומיים, ובתו הצדקת מרת דבורליה ע"ה הי"ד התחילה להרעיש עולמות שלא להניח לאביה להתענות יומיים רצופים, וביקשה מר' מענדלי קיעלצ'ער שיבוא במיוחד מקיעלץ וישתדל בפני אביה שיאות להפסיק את צומו, ר' מענדלי נכנס בפחד ובחרדה, וביקש בתחנונים שרבינו יטעום מאומה וילגום לכל הפחות מעט חלב, ענהו רבינו: **"מטללים יהודים על ההרים (במלחמה כנזכר) ואיך אוכל לאכול דבר?"**

הגאון הרב גד'ל (גד- גודל) אייזנר זצ"ל- נולד ב-כ"ד שבט ה'תרס"ג (1903) בעיר לודז' בפולין. עוד בלודז' השקיע את ראשו ורובו בחינוך צעירי הצאן למען ילכו בדרכי אבות. לפני השואה שימש כמלמד בתלמוד תורה. בשואה היה בגטו לודז' ואחר כך במחנות העבודה בצ'נסטוב, בוכנוואלד וקולדיץ. הוא שרד גם את צעדת המוות לקראת סוף המלחמה. גם בזמן השואה הארורה בה עברו שבעת מדורי גיהנום השקיע עמל רב כדי להחדיר אמונה בלב כל היהודים, שהיו יחד איתו. בשנת ה'תשי"ג (1952) לאחר מלחמת העולם השנייה, בה איבד את משפחתו עלה לארץ ישראל.

שימש כמשגיח בישיבת 'חידושי הרי"מ גור' בתל אביב וכן היה מדמויות המפתח בשיקום חסידות גור לאחר השואה. העמיד תלמידים במשך יותר משישים שנה והשיב רבים מעוון. רבים מתלמידיו ידועים, מפורסמים ומשפיעים עד היום. את כולו השקיע בתלמידיו כבניו. ענוותן. מידותיו מופלאות. התחשב בכל אדם. עשה הרבה חסד עם פליטי המלחמה. השכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. גאון אדיר. **שלט בזהר הקדוש, בש"ס ובארבעת חלקי השו"ע עם נושאי כליו.** נפטר במוצ"ש ליל כ"ד אדר ה'תשמ"ה (1985). חי כ-82 שנים. ציונו בבית העלמין קריית שאול בתל אביב. על שמו הוקמו עמותות ארגון לסיוע למשפחות.

אביו: ר' יצחק שלמה הי"ד. **אימו:** מרת רבקה הי"ד. מרת מחלה ריינע הי"ד. **מתלמידיו:** הגאונים ר' הרשיל מורגנשטרן (יו"ר מכון זכרון קדושי פולין), ר' יעקב מילר (ר"מ בישיבת 'חידושי הרי"מ' ומח"ס 'עבודת אמת'), ר' דוד אללוסקי, ר' ישראל אהרון אלבוים, ר' צבי שקול, ר' אליהו אלבוים, ר' אליהו מרקוביץ, ר' שלמה סאמסון, ר' שמעון נפתלי אלטר. **מספריו:** **מורשת גד-** שיעורי מוסר וחסידות על סדר פרשיות התורה ומועדי השנה **במחיצת ר' גדל-** ביוגרפיה וסיפורי הנהגות.

לאחר מלחמת העולם השנייה, היו מעייניו של רבינו נתונים לבני הנוער, אשר שרדו את המלחמה, ולהרבות חסד עם הפליטים. פרקים מופלאים בעניין זה רשם יחד עם רעו וידידו הטוב הרה"ח רבי איטשע לייזר זצ"ל. דוגמא אופיינית לתחבולת-חסד שלהם מאותם ימים, ניתן לראות במעשה כשהיו בפריז: יהודי נכבד, שהכיר אותו כעדין נפש, היה חסר פרנסה. לימים נודע להם, כי בבית כנסת בפאתי העיר מחפשים 'איש ניקיון', הלכו שניהם והציעו את מיודם לתפקיד, ובבית הכנסת הפריזאי קיבלו את מועמדותו בשמחה.

אולם, את מלאכת הניקיון ביצעו שניהם, רבינו ור' איטשע, מדי אשמורת בוקר, ואילו ליהודי הנכבד באו וסיפרו, כי בבית הכנסת הזה מבקשים לקבלו כרב ומורה הוראה אם רק ייעתר... וכך, הלה קיבל משכורת משם כשהוא חושב כי הינו רב, והיה מוסר לבני הקהילה שיעור בכל יום, ואילו רבינו ורבי איטשע, מדי אשמורת באשמורת דאגו לניקיון בית מקדש מעט. "פעם אחת", הפטיר רבינו בחינכו המלבב, "כמעט והייתה תקלה... גבאי אותו בית-הכנסת רצה לשנות את ימי הניקיון ופנה על כן אל אותו 'רב' כדי לעדכנו בסדרי הניקיון החדשים... בחסדי שמיים, הרב לא הבין צרפתית והגבאי לא דיבר אידיש, ואני נקראתי 'לתווך' שוב בין השניים, והצלתי את המצב". (ממשנתו של רבי גד'ל)

כמה היה נזהר ומתחשב עד להפליא בכבודו של הזולת. פעמים נמנע מלהתעסק בעניין מסוים, מחשש לחלישות-דעתו של מאן-דהו. נהג להשתתף בשמחת כל מי שהזמינו, אפילו בשנותיו האחרונות, כשהדבר עלה לו ביגיעה רבה, כדי שבעל השמחה לא יחשוב שהשמחה שלו אינה חשובה בעיניו.

גם בשכבו בבית הרפואה, ביקש מתלמידיו, שלא ייכנסו לחדרו שניים ביחד, מכיוון שבצד השני של החדר שכב חולה, שאין לו משפחה ואף אחד לא הגיע לבקרו, ואם יראה את המבקרים הרבים, שבאים אל רבינו, הוא עלול להצטער.

רבינו סיפר שלפני המלחמה הכיר זקן אחד, שהיה בן שישים (באותם הימים היה הדבר נחשב לזקנה של ממש) שהיה יושב ולומד בבית המדרש, ומדי פעם היה פונה לאחד מהעוברים ושבים ומבקש ממנו, שיכין עבורו כוס תה, כי היה מרגיש בעצמו, כי עקב 'זקנותו' והיותו תשוש, אין די כוח במתניו להכין לעצמו כוס משקה. היה מעשה, שביקש מבחור עז פנים שיכין לו כוס תה, ואותו בחור השיב לו: "וכי למה יטריח מעלת כבודו בכל יום בכל עת ובכל שעה את המתפללים והלומדים שיכינו המשקה, יקום נא מר ויקיים בעצמו מצוות 'שימוש תלמידי חכמים' שהרי 'מצווה בו יותר מבשלוcho'..." אך אותו יהודי נאנח ואמר לו: "צדקו דבריך, אך מה אעשה, ואין כוחי במותני..."

"לאחר זמן מועט כבשו הרשעים האזורים את פולין ואני הגוליתי בשבר אחר שבר למחנות העבודה יחד עם אותו זקן, ושם ראיתי יגע ועמל חמש עשרה שעות מדי יום ביומו, והיה נושא על גבו משאות כבדים מנשוא, ושמא תשאלו, היאך עשה כדבר הזה – כי ידע, שאם יתעצל אפילו במעט, מיד תיפח נפשו על ידי אחד מהאזורים. ומשם למדתי, כמה כוחות עצומים טמונים באדם, ואין עליו כי אם להוציא את כל אלו הכוחות מן הכוח אל הפועל, ויוכל לעשות ולפעול גדולות ונצורות".

האדמו"ר הרב ברוך פינחס רבינוביץ זצ"ל- נולד ב-כ"ו תמוז ה'תרל"ד (1874) בסוקול שבאוקרינה. נקרא על שם סבו מצד אביו וסבו מצד אימו. עוד כשהיה צעיר לימים התמיד בלימודי התורה יום ולילה. כשהיה כבן י"ג שנה לא שכב על מיטתו בכל ימות השבוע, כי אם בליל שבת. בכל ימות השבוע היה ער כל הלילות. כשנפלה עליו שינה, לקח כלי עם מים קרים מאוד ושם את רגליו בהם להפיג את שנתו. בזמן שהממשל ברוסיה רדף אחרי אביו, הם עברו לבראד. רבינו למד במסירות נפש ולא החסיר בשום לילה מלימוד ח"י דפי גמרא - חוץ משאר לימודים: משניות, גמרא עם כל המפרשים וכל הפוסקים ראשונים ואחרונים, מדרשי חז"ל, זוהר הק' ותיקונים, ספרי מוסר כולם כאחד ותנ"ך- זה היה עוד בינקותו. כשהיה בחור כבן חמש-עשרה שנה כבר כתב קונטרס על 'ספיקא דאורייתא לחומרא'. אחרי נישואיו נשאר בקאמארנא לתקופה מסוימת. עסק שם הרבה בסתרי תורה ונעשה מפורסם למקובל גדול, ואף התנהג בהרבה דברים כמנהג קאמארנא.

כשראה כי עול הפרנסה קשה מאוד לדודו עבר לבריד במדינת אונגאריין. למרות שהיה בן 24 שנים בלבד התפרסם מאוד במופתיו וקראו לו ה'ברידיר בעל מופת'. רבים נסעו אליו כדי שיושעו מצרתם. היה בקי בכל חדרי תורה, סיני ועוקר הרים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. עסק בתיקון נשמות. סיגף עצמו ועשה גלגולי שלג. מלומד בניסים. בשנת ה'תרס"א (1901) עבר לסקאלי ובנה שם בית מדרש. הסתיר את מעשיו מבני אדם. התפלל בקול רם ובהתלהבות. מסר את נפשו עבור צרת כלל ישראל. בזמן מלחמת העולם הראשונה גלה לעיר וויען, עבר לדירה בבית קטן, סיגף את עצמו והתענה בתעניות רבות. הבטיח שלא יפול שום אחד מאנ"ש במלחמה, וכולם יחזרו לביתם בחיים וכן היה. נפטר ב-כ"ד אדר ה'תרפ"פ (1920) בעיר וויען. חי כ-46 שנים.

סבא (מצד האב): ר' ברוך מיאמפאלי. **אבא:** ר' אליעזר חיים (האדמו"ר מיאמפאלי, מח"ס 'שיח אליעזר'). **אימא:** מרת מיטא שרה (בת הרה"ק רבי פנחס מלעחיוויטץ). **אשתו:** מרת חיה אדל (בת ר' אשר ישעיה מקאלבסוב). **חברותא:** דודו הרה"ק ר' אליעזר צבי זי"ע מקאמארנא (למד איתו קבלה). **מתלמידיו:** בניו הגאונים- ר' דוד יצחק אייזיק, ר' ישראל, ר' יחיאל מיכל. **ילדיו:** הגאונים ר' דוד יצחק אייזיק (מח"ס 'משנה לחם'), ר' יעקב יוסף (נפטר בצעירותו), ה'ישמח ישראל' מקשינאו, ר' יחיאל מיכל, מרת מיטא שרה (נישאה לר' אברהם אהרון יהודה אריק- אראק), מרת רבקה (נישאה לר' שלום פרנקל), מרת בילה גיטל, מרת פייגה חנה, מרת פרל (נישאה לר' אהרון משה לייפר מניו-יורק). **מספריו:** אמרי ברוך • מקור ברוך • זרע ברוך • דברי ברוך- על פרקי אבות • שער הצלחה • שער התורה • אוצר החיים • מנחה חדשה • תפילה לדוד • תורת חיים- על הזוהר הק' • שער החכמה • עץ חיים- תפילה ישרה נגלה ונסתר • הישובי- על סתירת הרמב"ם • טל אורות- פירוש על 'ברכת הטל' ו'גשם'.

מעשה שאירע עם יהודי אחד שהיה במלחמה בפראנקריין. המערכה שם היתה כבידה מאוד. כל יום היו מגיעות ידיעות שאנשים נפלו. אותו יהודי היה גם כן במלחמה שם. הוריו היו חסידים של רבינו והיו גרים בוויען. פעם אחת רבינו שלח לקרוא לאביו ולאיומו ואמר להם: "תדעו שבנכם נמצא במלחמה בפראנקריין והמלחמה שם כבידה מאוד. בנכם נמצא בחזית ובסכנה גדולה. הוא יהיה מחר בסכנה גדולה יותר וצריך רחמים גדולים שישאר בחיים. לכן שמעו בקולי- לכו לבתיכם, קחו את כל הבגדים שלו ותחלקו אותם מיד לעניים וגם תתנו הרבה צדקה להצילו ממוות לחיים. עוד זאת תעשו תבואו מחר בשעה עשר בבוקר לביתי לביהמ"ד שלי ותביאו עוף לעשות בשבילו כפרה, כמו שעושים בערב יום- הכיפורים". רבינו חזר פעמים רבות: "דעו לכם כי מחר בשעה עשר יהיה בנכם בצרה גדולה וצריך רחמים גדולים ובעז"ה יצל".

הוריו מיד עשו כפי שרבינו ציווה עליהם. הם דאגו מאוד מכיוון שקראו בעיתונים כי פלוגה של עשרת אלפים אנשי צבא שהיו בחזית כולם מתו ולא נשאר מהם איש. אולם רבינו הבטיח להם שבנם נשאר בחיים ויבוא מהרה לביתו וכך היה. אחרי מספר ימים הבן בא בריא ושלם. הוא סיפר להם את הנס הגדול שנעשה לו. המלחמה היתה כבידה מאוד. כל הפלוגה שלו של עשרת אלפים חיילים כולם נפלו... הוא היחיד שנשאר בחיים. הוא סיפר כי חזר מן המערכה למקום של המוצב. בחזרתו כדורים רבים נורו ופגזים נורו מהטנקים. בכל פעם כמעט נפגע והרגיש כי מלאכים הרחיקו את הכדורים ממנו. הוא רץ בחזרה למקום המוצב ללא כל פגע. כל זאת היה באותו בוקר בשעה עשר כפי שרבינו אמר. הוא היה בצרה גדולה כל כך והיה צריך רחמים כדי שיציל ויחזור בריא ושלם לביתו.

כאשר אביו ברח לבראד בגלל הממשלה ברוסיה שרדפו אחריו באותה תקופה, כיהן שם הגה"ק ר' יצחק חיות. אביו שלח את בנו (רבינו, שהיה צעיר לימים) בכל עש"ק בבוקר להיבחן ולדבר איתו בלימוד התורה. האב"ד שאל אותו על כמה עניינים, סוגיות ושיטות עמוקות בש"ס ועל כל דבר היכן מקומו בש"ס. רבינו השיב באיזה מסכת, באיזה דף וגם באיזה שורה העניין מתחיל. האב"ד שאל אותו על מי מקשה קושיא זו ורבינו השיב לו התוס' או המהרש"א או הפנ"י או המהר"ם ש"ף וכדומה ואמר גם כן את התירוץ וכמה פעמים אמר מדעתו גם כן איזה תירוץ נפלא וכו'.

הגאון הרב מאיר הלוי סולובייצ'יק זצ"ל - נולד ב-י"ט בטבת ה'תרפ"ט (1929) בבריסק. נקרא על שם סבה של אמו, הרב מאיר אוירבך (ה'אמרי בינה'). בקיץ ה'ת"ש (1940) נדד לוויילנה עם מספר מאחיותיו. אביו בפרוץ מלחמת העולם השנייה שהה מחוץ לבריסק. האבא כשהגיע לוויילנה הצליח להתאחד איתם בהמשך. בשנת ה'תש"א (1941) המשפחה עלתה לישראל והם גרו בירושלים ברחוב חזנוביץ בירושלים, בבניין שהיה מכונה 'שיכון אגודת ישראל'. למד בתלמוד תורה וישיבת 'עץ חיים'.

ב-י"ד אדר א' ה'תשי"ט (1959) כחצי שנה לפני פטירת אביו, התחתן. במהלך השנים הוא פתח את ישיבת בריסק בשכונת אחוה בעידודו וסיועו של מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. בשנותיו האחרונות הישיבה התפתחה ומנתה כ-200 בחורים ואברכים. כאביו, נהג למסור את השיעורים בביתו. מדי ערב מסר שיעור במסכת הנלמדת בישיבה. לפני תפילת מעריב של מוצאי שבת מסר 'שיעור חומש' במסגרת סעודה שלישית המונית, שכללה גם זמירות ושירי נשמה. לשיעוריו יצאו מוניטין. רבים הגיעו למרות שלא למדו בישיבתו. בשנים האחרונות עמדתו הפכה למשפיעה ומכרעת ואת דעתו על ענייני השעה היה משמיע במסגרת השיעור בשבת, במעמד המוני. לאחר פטירתו הישיבה התפצלה, האחת, בראשות בנו הרב יחיאל שנשאה ב'אחוזה' והאחת בראשות בנו בכורו הרב יצחק זאב, שעברה לרחוב תחכמוני בירושלים. עננותו. נזהר מכל סרך גזל. דאג לזולת. נפטר ב-כ"ד אדר ב' ה'תשע"ו (2016). חי כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: הרב יצחק זאב הלוי. **אשתו:** מרת אלישבע (בתו של ר' יחיאל בנדיקט). **ילדיו:** הרב יצחק זאב (ממלא מקומו בראשות הישיבה), הרב חיים (ר"מ בישיבה), הרב יחיאל (ראש הישיבה), הרב אברהם (ראש כולל) והרב יוסף דוב. **חתנו:** הרב צבי גרוסברד. **מרבתי:** אביו, ר' יצחק זאב הלוי, ר' הלל ויספיש, ר' איסר זלמן מלצר, ר' שמואל אוירבך והאדמו"ר מרחמסטריווקא - ארצות הברית. **מספריו:** **שיעורי מרן הגר"מ הלוי-** על מסכתות ערכין וזבחים • חידושו על חומש בראשית ושמות • **דחזיתיה לרבי מאיר-** תולדותיו, דברי תורתו ועובדות בשמו.

ז הירותו של הגאון רבינו מכל סרך גזל היתה מופלאה: פעם רבי מאיר הגיע לשמש בסנדקאות בברית מילה אצל אחד ממקורביו. הביאו לו כיסא מרופד להניח את רגליו בעת הברית כנהוג. אולם רבינו חשש, שמא צריך לבקש רשות מהגבאי להניח את הרגלים על הריפוד היפה, שהרי בכך מתלכלך הכיסא. כדי להתגבר על חשש זה הביאו לו סמרטוט מבית אחד השכנים הסמוכים וכך רבינו הניח את רגליו על הסמרטוט, שכיסה את הכיסא, כדי שחלילה לא יתלכלך הריפוד.

אחד הנוכחים העיר, שזה מזכיר לו מעשה שאירע אצל הגרי"ז זצ"ל (אביו של רבי מאיר). פעם הגרי"ז הלך לישון בלילה וחפשו את שעונו כדי להניחו ליד מיטתו לראות השעה כשיקום בבוקר ואולם הוא לא מצא. אחד מבני הבית אמר: "ליד מיטת הבן הגרי"ז זצ"ל יש שעון, אני אביא משם". הגרי"ז סירב ואמר, שנכנס בזה לגדר של שואל שלא מדעת והוא לא רוצה להיכנס לספק חשש גזילה מבנו.

בחור ישיבה מארגנטינה באחת השנים התלווה אל מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל לאפיית מצות וצילם את שתי התמונות המפורסמות שנתרו ממנו מאותו מעמד. רבינו ביקש לקבל עותק מהתמונות הללו, ואכן הבחור עשה זאת עבורו. כאשר רבינו רצה לשלם לו, עקבותיו של אותו בחור ישיבה נעלמו. רבינו זכר ששמע ממאן דהו שהבחור לומד בישיבת מיר. רבינו מיהר לחפש אותו בישיבה. אבל כל מאמציו העלו חרס. כיוון שכך, רבינו סירב ליהנות מהתמונות שהבחור נתן לו מחשש לעבור על איסור גזל. שנים רבות לא הציץ בהן, למרות שהיו מונחות בארונם.

כעבור שנים, באחד הימים כשצעד ברחוב בשכונת זכרון משה בירושלים, עצרה לידו מכוננית. בעליה הציע לו לקחתו לביתו. בדרך הנהג סיפר כי הוא מתגורר בארגנטינה. רבינו התרגש מאוד לשמוע זאת והתחיל להתחנן בפניו, שמא הוא מכיר במקרה אדם מסוים שלמד בשנה פלונית בישיבת מיר בירושלים... למרבה ההפתעה הנהג הצביע על הנוסע שישב מאחור ואמר: "הנה הוא!". היה זה אכן אותו בחור, שצילם את התמונות לפני שנים ומסר אותן בשעתו לרבינו. הצדיק התרגש בכל מאודו לפגוש את האיש. רבינו מיהר לשלשל לידו את הסכום המדובר תיכף ומיד. (מעובד מתוך המבשר תורני)

מגיד שיעור מאחד הישיבות בירושלים סיפר, כי עקב בעיות כלכליות של הישיבה הם דנו על שינויים וצמצומים שיעשו בצוות הישיבה. אותו מגיד שיעור קיבל הודעה כי כנראה יאלץ לעזוב את משרתו. הלה שהיה בעל משפחה גדולה ההודעה נפלה עליו כרעם ביום בהיר, והיה דואג מאוד, כיצד יוכל לפרנס את משפחתו.

המגיד נכנס אל הגאון רבי מאיר סולובייצ'יק זצ"ל, שהיה ידוע במסירותו להיטיב עם הזולת. הוא גולל באוזניו את המצב וביקש ממנו את טובתו אם הוא יוכל להתקשר ולהשפיע על צוות הנהלת הישיבה שלא יפטרו אותו חלילה. לפליאתו הרבה רבינו ענה לו: "אני לא מדבר על דברים אלו בטלפון".

המגיד הבין שכנראה רבינו אינו רוצה להתערב בהחלטות הפנימיות של הישיבה. מה רבה היתה פליאתו, כשהתברר כי כבר למחרת רבי מאיר לא חס על כבודו ומעמדו והוא הלך בכבודו בעצמו למשרד הישיבה כדי לשוחח עם מנהל הישיבה על כך. כמובן, בקשתו של רבינו התקבלה, והם לא פיטרו אותו.

הרב המקובל דוד הכהן אַזוג (השני) המכונה ה'באבא דודו'- נצר לשושלת חכמים ממשפחת הכהן אַזוג' שבמרוקו. נולד למקובל רבי דוד בן ברוך הכהן אַזוג' הראשון. בשם המשפחה אַזוג' מרומזים מספר עניינים: ראשית, על היותם כוהנים מיוחסים, שכן ר"ת אַזוג' הוא: אֶלְמָנָה זֹנָה וְגִרְוֶשָׁה לֹא יָקָח, כפי הציווי על הכהנים (שכן הפסוק בתורה: אִשָּׁה זֹנָה וְחִלָּלָה לֹא יִקְחוּ וְאִשָּׁה גֵרֻשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי קֹדֶשׁ הוּא לְאֱלֹקֵינוּ" (ויקרא כא, ז). וכן בשפה הברברית המילה 'אַזוג' פירושה הגדול.

כיהן כרב הראשי לקהילה בטרודאנט שבמרוקו. נודע בענוותנותו ובצניעותו. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. שמו התפרסם כאדם קדוש המחולל פלאים בשל העובדה שגשמים עקרות רבות היו פונות אליו ונושעות, וכן חולים קשים, שביקשו את ברכתו- נרפאו בדרך פלא לפליאת הרופאים שכבר לא האמינו שיכולים לקום ממיטת חוליים. אנשים קשי יום ומרי נפש נכנסו אל ביתו, ויצאו, כשעל פניהם חיוך רחב בשל העובדה, שידעו כי ברכתיו של הצדיק עושות פרי. לכן כונה ה'באבא דודו'. נפטר ב-כ"ה אדר ה'תשי"ג (1953) לאחר שלקה בהתקף לב. ציונו תרודנת שבמרוקו.

סבא (מצד האב): ר' דוד בן ימין. אביו: ר' ברוך. אימו: מרת סולטנה. אשתו: מרת פרחיה. בנו: ר' ברוך הידוע בכינוי ה'באבא אלעזר'. בתו: מרת רחל.

מעשה היה ביהודי, שהיה לו עסק משותף עם ערבי. פעם אחת, בחג הפורים, שנה היהודי לשוכרה והלך לבקר את שותפו הערבי, שהתגורר סמוך לביתו. כשראה הערבי את שותפו היהודי במצב של גילופין, הבין שיכול הוא לנצל את המצב. מיד הביא גיליון נייר, וביקש מהיהודי לחתום עליו עבור רכישה נוספת לחנות.

לאחר שהיהודי עשה כאשר התבקש, שילח הערבי את שותפו לביתו. מיד לאחר מכן הוסיף הערבי בכתב ידו כי- "היהודי החתום למטה מאשר בכתב ידו כי הוא מכר את חלקו בחנות לשותפו (וכאן ציין הערבי את שמו) וקיבל על כך סכום הגון המקובל על שני הצדדים, והמכירה נעשתה כדין ואין לאף אחד מן הצדדים את היכולת לחזור בו.

כדי לתת תוקף משפטי למסמך, הערבי הביא בנוסף שני קרובי משפחה. הללו חתמו על המסמך בסוף המסמך בתור עדים, שנכחו במעמד המכירה המעידים כי היהודי קיבל סכום הגון תמורת חלקו בחנות. למחרת, לאחר שהיהודי התעורר משיכרותו, בא היהודי לחנות כהרגלו מדי יום.

להפתעתו המרובה, שמע משותפו הערבי, כי מהיום והלאה אין לו דריסת רגל בחנות. הגוי אף הציג לפניו את המסמך בחתימת ידו, מכתב המעיד נאמנה, כי הוא מכר את חלקו, ושקיבל תמורת חלקו את מלוא הכסף ואין לו כל טענות על כך.

היהודי הבין עתה את אשר עשה לו שותפו הערבי, כשהוא היה שיכור. אך מה יוכל עתה לעשות כשיש בידו הערבי מסמך חתום, כאשר חתימתו מתנוססת על המסמך בצירוף חתימת שני עדים?! אף שופט לא יפסוק לטובתו במצב שכזה ולא יקבל את טענותיו, שכן שני עדים נוספים חתמו, כי העסקה הייתה לשביעות רצונם של שני הצדדים.

בצר לו, נסע היהודי אל הצדיק 'באבא דודו' וסיפר לו דברים כהווייתם. "אל תפחד", הרגיע אותו הצדיק, "לך לביתך ואל תדבר עם הערבי מטוב ועד רע. לא יאריך הזמן, ובעזרת השם יתברך תראה, איך שהערבי הוא בעצמו יבוא לביתך ויתחנן לפניך, שתסלח לו על המעשה שעשה!".

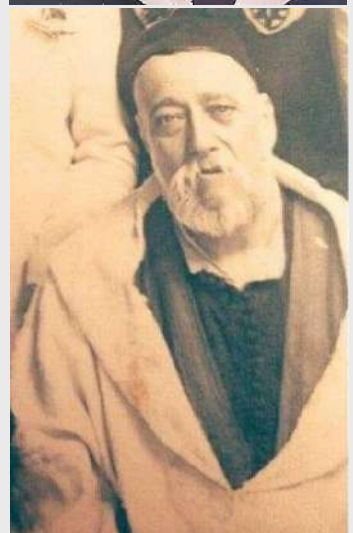
שמח היהודי עד מאוד שכן ידע, כי כל דברי הצדיק מתקיימים. הוא נסע לביתו והמתין באורך רוח לישועת ה' הקרובה לבוא ורצה לראות כיצד יתקיימו דברי הרב. ואכן מדברי הצדיק לא נפל דבר. מאותו יום ואילך, החלו לפקוד את הערבי צרות שונות ומשונות:

כשרכב על סוסו ליד שער העיר, פגעה בו אבן שזרק ילד ערבי ופצעה אותו והוא נאלץ לשכב במיטת חוליו, כשהוא סובל. עברו יומיים בלבד והוא הוזמן אל מושל העיר. הלה דרש ממנו שיעזוב מיד את הבית בו הוא גר באמתלה שהבית שייך למישהו אחר.

כך הלכו ותכפו הצרות, עד שהערבי בעצמו הבין שלא יתכן ומדובר רק בצירוף מקרים. הוא חשב, שמא כל הצרות באות עליו, מפני שרימה את שותפו היהודי. הוא הבין כי יד ההשגחה פגעה בו והוא אינו מסוגל להמשיך ולחטוף צרות נוספות.

ככל שהעמיק לחשוב בדבר, ראה כי הצרות החלו לאחר שרימה על שותפו היהודי. המסקנה הייתה חד משמעית. הוא הבין, שאם הוא רוצה שיפסיקו המכות והצרות, עליו להתנצל בפני היהודי ולהחזיר אותו למעמדו הקודם.

השכם בבוקר כשהוא שבור ורצוף מחמת כל מה שאירע עימו, הגיע הערבי אל ביתו של היהודי, שותפו לשעבר. הוא נקש על הדלת ולאחר שהיהודי פתח, התנפל הערבי לרגליו ובדמעות שליש ביקש את סליחתו על מעשהו הנבזי וקרע את המסמך מול עיניו וביקש ממנו לחזור לחנות ולהיות שותפו כפי שהיה כל הזמן.

הרב יצחק אביחצירא המכונה ה"בבא חאקי" זצ"ל- נולד בריסאני (מחוז תאפילאלת שבמרוקו) ב-כ"ג באלול ה'תרנ"ה (1895). בהיותו כבן י"ג התייתם מאביו. בשנת ה'תר"ף (1920) בעקבות הגזרות הקשות כנגד היהודים ורצח אחיו ר' דוד על ידי השלטונות עבר מריסאני לעיירה בודניב יחד עם אחיו הבבא סאלי. בשנת ה'תרצ"ו (1936) עבר להתגורר בעיירה ארפוד וייצג אותה מול השלטונות. בשנת ה'תש"ה (1945), עזב את מרוקו ועבר לגור בעיר אוראן שבאלג'יריה.

בשנת ה'תש"ח (1948) עלה ארצה יחד עם משפחתו והשתכן במעברה בגבעת אולגה. לאחר מכן מונה כרב הראשי של הערים רמלה ולוד ושימש בתפקיד זה כעשרים שנים. מונה ליו"ר ארגון הרבנים הספרדים ועדות המזרח בארץ ישראל. **מקובל. בעל רוח-הקודש. רבים נהרו לביתו כדי להתבשם מברכותיו.** נפטר ב-כ"ה אדר ב' ה'תש"ל (1970) בתאונת דרכים לאחר שהשכין שלום בית בני זוג. חי כ-75 שנים. בהלוויותו השתתפו יותר מ-20,000 אנשים.

אביו: ר' מסעוד. **סבו:** ר' יעקב. **אחיו:** ר' דוד, ר' ישראל (ה'בבא סאלי'). **ילדיו:** ר' אברהם ("בבא הנא", שימש כרבה הראשי של יבנה ורמלה), ר' פנחס (שימש כראש המועצה הדתית באשדוד), ר' אהרן (שימש כראש העיר רמלה), ר' יחיאל, (רב העיר רמלה וראש מוסדות "אהל יצחק"), מאיר, ר' שמעון (ראש מוסדות "נר יצחק" בירושלים), חסידה בוסו, פלורה סודרי, רחל כנאפו, שמחה שושן, ברכה דהן וחיה רוטנמר.

עוד בהיותו רבה של העיר רמלה היה מכתת את רגליו מעיר לעיר וממושב למושב, כדי לעורר ולחזק את אחיו בני ישראל שבכל אתר ואתר בקיום התורה והמצוות. באחד מביקוריו ביישוב מסוים, שבו הרצה את דבריו במתק שפתיים נפלא ניגשו אליו לאחר דרשתו בני היישוב, וצרתם בפיהם: **"רבינו! יש פה תרנגול משונה שלא מפסיק לקרקר, מטריד הוא אותנו מאד ונודדת שנתינו בלילות"**.

מיד ענה להם ואמר: **"יש פה ילד שהוריו עדיין לא מלו אותו"**. הביטו האנשים זה בזה בתימהון ואמרו: **"לא ידוע לנו על ילד כזה"**. "הזדרזו לברר", ענה להם הצדיק, **"ובעז"ה תמצאו"**. לאחר כמחצית השעה חזרו האנשים ואמרו: **"כן רבינו. מצאנו והבאנו עימנו את הורי הילד"**.

כשעמד אביו של הילד בפני רבינו פרץ הוא בבכי ואמר: **"רבי! מעולם לא חשבתי, שלא למול את בני, אך מה אעשה, ולא הייתה בידי יכולת כספית לערוך את סעודת ה'ברית-מילה' והחלטנו לדחותה, כדי שאף אנו נעשה סעודה כמו כל חברנו, אך לצערנו, הרב מצבנו הכספי לא השתפר, וכבר עברו חמש שנים - ועדיין לא מלנו את בננו!"**.

מיד ציווה הרב להכין סעודה מפוארת לכבוד המצווה, וערכו הם וקיימו את מצוות 'ברית-מילה' בו ביום. **עם קיום מצוות 'ברית-מילה' בילד זה, הפסיק אותו תרנגול את קרקוריו הקולניים.** וכששאלו את באבא חאקי: **"מניין? איך ידעת, שיש כאן ילד לא מהול?"**. ענה הוא להם בענות חן: **"אין דבר שלא כתוב בתורתנו הקדושה, וצריכים אנחנו רק להתקדש ולהיטהר, וכל צפונותיה ייחשפו בפנינו"**.

מעשה בזוג, שהיו נשואים 15 שנה ולא זכו פרי בטן. כששמעו הם על האותות ומופתים, שמתרחשים בעיר רמלה בכוחו של פועל הישועות "באבא חאקי" הזדרזו ובאו לביתו, ובדמעות שליש שפכו את בקשתם בפני רבינו.

"הסירו כל דאגה מליבכם" אמר להם הרב, **"בעזרת ה' יתברך תוך שנה תזכו לזרע קודש בר קיימא, אך בקשה אחת לי אליכם, מיד כשיולד הילד, הביאוהו נא אליי כדי שאברכנו"**. עוד באותה שנה זכו הם לבן בכור, ומשמחתם והתרגשותם הגדולה שכחו את בקשתו של הרב.

כשגדל הילד, התברר, שאינו יכול ללכת ברגליו. והם הצטערו עד מאד. הם דרשו ברופאים, אולם כל ניסיונותיהם עלו בתוהו. או אז נזכר לפתע האבא ואמר לאשתו: **"הרי בזכות ה"באבא חאקי" זכינו בזכותו לבן זה, מדוע לא נלך אליו ונבקש ברכה לבריאותו של בננו?"** וממחשבה למעשה, יצאו הם מיד לדרכם, כשפניהם מועדות לעיר רמלה.

עם בנו בידו ואמר ל"באבא חאקי": **"רבי קדוש! הנה ילד זה, זכיתי ונולד הוא בזכות ברכתך, אך עתה ראה איזה שבר עצום, בננו זה משותק הוא ברגליו, ואינו יכול ללכת כלל"** - "והלא אמרתי לכם, שמיד עם היוולדו הביאוהו אליי, כדי שאברכנה?" אמר להם הרב.

נזכרו הזוג בבקשתו של רבינו ומיד ביקשו את סליחתו והסבירו, שמהתרגשותם הגדולה שכחו את בקשתו. **"לא נורא"** אמר להם הצדיק. **"הושיבוהו בבקשה על ברכיי, ומיד כשישב הילד על ברכיו של רבנו, לקח הוא מים ומרח את רגליו של הילד. מיותר לציין, שלאחר שהורידו הרב מברכיו, הלך הילד כאחד האדם."**

כשהגיעו לביתו של הרב, נכנס האבא עתה ראה איזה שבר עצום, בננו זה משותק הוא ברגליו, ואינו יכול ללכת כלל - "והלא אמרתי לכם, שמיד עם היוולדו הביאוהו אליי, כדי שאברכנה?" אמר להם הרב.

נזכרו הזוג בבקשתו של רבינו ומיד ביקשו את סליחתו והסבירו, שמהתרגשותם הגדולה שכחו את בקשתו. "לא נורא" אמר להם הצדיק. "הושיבוהו בבקשה על ברכיי, ומיד כשישב הילד על ברכיו של רבנו, לקח הוא מים ומרח את רגליו של הילד. מיותר לציין, שלאחר שהורידו הרב מברכיו, הלך הילד כאחד האדם."

הרב הגאון ישראל יעקב פישר זצ"ל- נולד בשנת ה'תרפ"ה (1925). זמן מועט קודם לידתו נרצח בירושלים ר' ישראל יעקב דהאן הי"ד ואביו קרא לבנו על שמו של הקדוש. בילדותו למד בתלמוד תורה 'עץ חיים', וכבר אז הלך שמו לפניו **כמתמיד גדול בתורה**. סיפור ידוע מפי השרת בת"ת, כי בשעת לילה מאוחרת הוא שמע קול חרישי, אחר חיפוש קל הוא ראה את הנער ישראל יעקב יושב בחצר התלמוד תורה לאור הירח והוגה בתורה. התמדה גדולה זו נמשכה כל ימי חייו עד שהיה בקיא עצום במכמני התורה. ביכולתו של רבינו הייתה האפשרות לומר על כל רמב"ם ורמב"ם, היכן נמצא והאם יש בכלל כזה רמב"ם.

ראה את עצמו מחוייב למחוסרי קורת הגג הרבים שהסתובבו בביה"כ 'זכרון משה'. מדי לילה היו אותם עניים מרודים רבים, מוצאים את ביה"כ כבית מלון ואת ספסליו כמיטות. כששמע רבינו כי הגבאים ניתקו את ההסקה בשעות הלילה מחה בידם, שכן אם הם לא יהיו כאן הם יהיו ברחוב ושם הם עלולים למצוא את מותם בקור הירושלמי. מדי יום היו עשרות אנשים מתדפקים על דלתו בעניין הלכה. עם השנים החל לשמש כדיין מטעם בד"צ העדה החרדית בירושלים, ולאחר מיכן תפקד כראב"ד של העדה החרדית. כיהן במשך כארבעים שנה כרב שכונת 'זיכרון משה' בירושלים. נפטר ב-כ"ה באדר-א' ה'תשס"ג (2003). חי כ-78 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים (טמון בגוש ב', חלקה ה-פרושים).

אביו: ר' אהרן (התפרסם כמי שירה במנהיג ההמון הערבי שבא לפרוע ביהודים במהלך מאורעות ה'תרפ"ט). **אמו:** מרת דבורה. **אחיו:** ר' אליעזר משה (רבה של שכונת כנסת בירושלים), ר' מאיר צבי (מו"צ בשכונת הר נוף בירושלים), ר' שלמה (מראשי ישיבת איתרי) **ילדיו:** ר' אהרן (ממלא מקומו ברבנות זיכרון משה ומו"צ של העדה החרדית), ר' יהודה (דיין בעדה החרדית), ר' משה (ראש ישיבה קטנה רמ"א), מרת חנה (נישאה לר' משה ברוורמן, ראש ישיבת מאה שערים, מדרך חתנים ידוע, ומרצה בענייני חינוך ושלוש בנים). **מספריו:** **ישו"ת אבן ישראל**- תשעה כרכים עם פסיקות הרב.

על עוצם שקיעותו בתורה מסופר, כי רבינו נהג לעשן (היה זה כמובן לפני שהתברר חומרת ותוצאות העישון). נכדו ששאלתו פעם על כך, נענה: "לא היה לי מה לאכול, וזה היה תמורת סעודתי". אצבעות ידיו היו עליהן תמיד סימני כוויות, כי לא הרגיש באש שליחכה את אצבעותיו, והרבה. פעמים היה שוקע בלימודו ושוכח מהסיגריה הבעורת שבידו, וגם כשהאש הגיעה לאצבעותיו, לא הרגיש עד שהנוכחים היו צועקים, ואז היה זורק את האש החיה מאצבעותיו.

חתנו העיד עליו כדברים האלה: "זכורני, לפני שנים רבות ישבתי אצלו בסעודה, והביאו לפני מאכל מסוים, ואכלו. היות שחיכה לסיום הסעודה, שאל מדוע אין מביאים את אותו מאכל? אמרו לו: "הרי עכשיו אכלת!" האכילה כלל לא עניינה אותו, כל מה שאכל, הכל היה היינו הך, תמיד אכל במהירות ובזריזות, ומיד המשיך ללמוד במקום שאחז".

בעת שרבינו חלה, נזקק הוא לניתוח דחוף, אולם עקב גילו וחולשתו הרבה, חששו הרופאים להרדמו, ואפילו בהרדמה מקומית בלבד. והנה לתדהמתם, הצדיק נענה להם, שנכון הוא שיבצעו את הניתוח בלא הרדמה כלל. ניסו לתאר בפניו, כיצד מנתחים וחותרים לאורך ולרוחב, בעוד שעליו להמנע מכל תזוזה, וכן את הכאבים הכרוכים בטיפול, אבל הוא נותר בשלו והגיב: "זה בסדר, אני אתעמק בסוגיה". בשעה היעודה, החלו הרופאים במלאכתם, וכל אותה שעה הרב שכב ללא ניע. כשהסתיים הניתוח, חשו בניו הדואגים, אבל מחמת עומק ריכוזו, לא הרגיש בהיכנסם. כשניעור משרעפיו, סיפר, שבחסידי שמיים לא חש במעשה הניתוח, ואמר, שהכין אז את היסוד לדרשת 'שבת הגדול'.

אחד מראשי הישיבות בחו"ל, הגיע עם קבוצת בחורים מתלמידיו לארץ ישראל. ראש הישיבה פנה לבית רבינו והפציר בו מאוד, שייעתר לבקשת התלמידים המבקשים שיבחן אותם על לימודיהם בשו"ע יו"ד. "אם הרב יבחן אותם, יהיה בזה חיזוק גדול עבורם" - טען ראש הישיבה. ואכן בשעת בוקר הגיעו כעשרים בחורים עם ראש ישיבתם, ונכנסו כולם לחדרו של הראב"ד וישבו במקומם. והנה להפתעתם ביקש הראב"ד מכל הבחורים לצאת מהחדר וביקש, שיישאר רק תלמיד אחד. לאחר שיצאו, פנה הראב"ד לראש הישיבה ואמר: "ימחל נא ראש הישיבה ויצא גם הוא" ... כך ישב הצדיק עם כל בחור בנפרד ובחננו. הבחינה נמשכה שעה ארוכה עד זמן מנחה.

משנסתיימה הבחינה, נכנסו כולם לחדר וראש הישיבה שאל: "כיצד שולטים הבחורים בחומר הנלמד?" השיב הראב"ד: "כולם ענו. אחד יותר ואחד פחות אך כולם ענו". כשהלכו לדרכם הסביר את פשר הנהגתו: דעו לכם מהי הלבנת פנים. אי אפשר לבחון בחור, בזמן שיושב שם בחור אחר, שכן אם לא ידע לענות, הרי חברו יראה בקלונו ח"ו. איני יכול לתת יד לדבר כזה. הסכמתי לבחון, אך חלילה שתצא תקלה תחת ידי".

הגאון רבי ישראל יעקב עם כל גדלותו העצומה, נהג בפשטות ובענווה עם תושבי שכונת מגוריו והיה משתדל להשתתף בשמחת כל אחד ואחד מהם. הוא גם הקפיד להגיע בזמן, שלא יאלצו להמתין לו חלילה. והיה מעדיף להמתין למוזמנים, ובלבד שלא יצטרכו להמתין לבואו. סיפר אחד התושבים: "בבואי לגור בשכונה ערכתי שמחת 'שלוש זכר' בביתי. כנהוג, תליתי פתק בבית הכנסת להזמין את ציבור המתפללים. לא הזמנתי את הרב באופן אישי שכן לא עלה בדעתי להטריח אותו לבוא לביתי. להפתעתי הרבה הופיע הראב"ד, חשתי שלא בנוח והתנצלתי. אך הראב"ד לא הבין על מה אני מתנצל. "ראיתי פתק, שאתה עושה 'שלוש זכר' והגעתי" - אמר בפשטות.

המקובל הגאון הרב אברהם גרשון אשכנזי זצ"ל מקיטוב - נולד בשנת ה'תנ"ו (1695) בעיר בראדי. נצר למשפחת רבנים גאונים וצדיקים. גיסו של הבעל שם-טוב הקדוש. כבר בילדותו נודע בשקדנותו. גאון בנגלה ובנסתר. רבינו התמנה בין חברי וחכמי הקלויז שבו למדו בקדושה ובטהרה, ביניהם הגאונים ר' חיים צאנזר, ר' משה מאוסטראה (בעל ה'ערוגת הבשם'), ר' משה מקיטוב ואף מונה לשמש כשליח ציבור עפ"י כוונת רבינו האריז"ל. בהמשך מונה לראב"ד באחד מארבעת בתי הדין בעיר בראד עימו שימשו ר' יחזקאל לנדאו (ה'נודע ביהודה'), ר' מאיר מרגליות (בעל ה'מאיר נתיבים'). בפעם הראשונה עלה לארץ ישראל. תחילה השתקע בחברון ולאחר מכן עבר לתקופה קצרה בצפת ולבסוף עבר להתגורר בירושלים.

מיד בבואו לירושלים פנו אליו חכמי ורבני הספרדים וביקשו למנותו כרבה של ירושלים. למד בישיבת הנסתרים של 'אור החיים' הקדוש. (שנת העליה אינה ידועה ויש אומרים שהייתה שנת ה'תק"ז-1747 אולם רבינו 'אור החיים' הקדוש נפטר בשנת ה'תק"ג 1743). הרבה בסיגופים ותעניות. התענה 20 פעמים משבת לשבת. כשאמר קינות בעומדו מול הכותל המערבי, התעלף מספר פעמים מרוב מרירות, עד שבקושי הצליחו להעיר אותו. לאחר ששהה זמן מה חזר לבראדי. בשנת ה'תקי"ג (1753) עלה שוב לארץ (ישנה דעה האומרת שרבינו עלה רק פעם אחת לארץ) והיה אחד מחכמי קהילת בית א-ל, וגם שם נעשה לשליח ציבור ע"פ כוונת האריז"ל בהמלצת המקובל האלוקי הרה"ק הרש"ש זיע"א ראש הישיבה. נפטר ב-כ"ה אדר א' ה'תקכ"א (1761). חי כ-66 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. בנו, ר' חיים אהרן מילא את מקומו כראש העדה האשכנזית בארץ.

אביו: ר' אפרים (שימש כדיין בעיר בראדי). **אשתו:** מרת בלומה. **בניו:** ר' משה, ר' יצחק, ר' חיים אהרון, ר' אפרים, ר' יהודה לייב, ר' יקר. **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' מרדכי רובי-רבה של חברון). **מרבותיו:** ר' חיים בן עטר ('אור החיים' הקדוש), ר' שלום שרעבי ('הרש"ש הקדוש').

בעיר בראד שבו גר רבינו יצא שם רע על אישה אחת. רב העיר הגאון רבי יעקב יוקל חקר ודרש לעומק את העניין ומצא ל"ע שיש בחשדות אמת. אבי האישה ובעלה סירבו לקבל את דברי רב העיר והלכו ל'ערכאות' (בית משפט ששופט לפי חוקים של גויים) והתלוננו על רב העיר שמוציא שם רע. **בית המשפט פסק שהרב שהוציא על האישה שם רע ישלם מאה אדומים זהב קנס או שיקבל מאה מלקות ברבים.** שלושת הרבנים- רבי אברהם גרשון, ה'נודע ביהודה' וה'מאיר נתיבים', רגזו מאוד על התנהגותם החצופה של האישה וקרוביה, הם התאזרו בגבורה והכריזו בבית הוועד, שהאישה הזאת עושה מעשים שלא יעשו, והתורה הקדושה לא תהא מוחלפת חלילה בדיני ערכאות.

דברי הרבנים התפרסמו ושלושתם נתפסו ונאסרו. הרה"ק רבי יחזקאל לנדא (ה'נודע ביהודה') שילם את הקנס בסך מאה אדומים (שהיה סכום עצום באותם הימים). ה'מאיר נתיבים' (שלא היה לו לשלם) קיבל מאה מלקות ברבים, ורבי אברהם גרשון כשעמד בשורה לקבל המלקות פתאום הגיע אליו גוי ותפסו בידו, וברח עמו עד לעיר מז'בוז' מקום מושב גיסו רבינו 'אור שבעת הימים' הבעש"ט הקדוש. הבעש"ט קידם את פניו ואמר לו: "אליהו הנביא בדמות גוי עמד לימינך להצילך. בזכות קידוש שם שמים שעשו הרבנים יצאה בת קול ופסקה שיעלו לגדולה. ה'נודע ביהודה' יעלה ויהיה רבה של העיר פראג. ה'מאיר נתיבים' יהיה רבה של העיר לבוב. ורבי אברהם גרשון יהיה מרא דארעא דישראל, מקום אשר איוותה נפשו לקבוע דירתו שם".

פעם אחת גזר הרש"ש, תענית בגלל הבצורת וציווה שיתכנסו כולם בבית כנסת אחד להתפלל בחבורה. הרש"ש ביקש מרבינו להיות שליח ציבור ולהתפלל לפני התיבה. המנהג בירושלים היה שמי שמתפלל לפני התיבה היה צריך לומר דברי כיבושין. רבינו התכונן לדרשה אבל באשמורת הבוקר גרוננו ניחר. רבינו ביקש מבנו ר' לייב להודיע לרש"ש כי אינו יכול לעבור לפני התיבה. ולכן מקובל אחר התפלל לפני התיבה. באמצע 'שירת הים' חזר קולו של רבינו והרש"ש ביקש ממנו להתפלל את תפילת העמידה ולומר סליחות. מיד לאחר שהחל לומר סליחות סירב להמשיך וחזר למקומו. שאל אותו הרש"ש מדוע הוא מסרב להמשיך להיות שליח ציבור ורבינו הסביר כי ראה שתפילתו שגורה בפיו וידע שתיכף ומיד ירדו גשמים וחשש שישבחו אותו הסובבים שתפילתו עושה פרי וחלילה עלול הוא ליפול במידת הגאווה ולכן העדיף לחזור למקומו ולא להמשיך כשליח ציבור. אדם אחר אמר במקומו את הסליחות ואכן **כפי שחש רבינו התפילות התקבלו וירדו גשמים במשך שלושה ימים רצופים!**

כשגר בעיר בראדי נודע ברבים גדלותו. בליל חג הסוכות ירדו גשמים וכל היהודים לא יכלו לקיים מצוות סוכה כהלכתה. אולם בסוכתו לא ירדו הגשמים, וישבו אחד מגאוני העיר ובנו שראו את הדבר לעגו עליו ודיברו בו סרה, ולמחרת אמר להם: "מי התיר לכם לדבר לשון הרע בליל סוכות?". כאשר שאלו אותו: "מהיכן אתה יודע מה שדיברנו?", ענה להם: "המלאך הרע שנוצר מפעולתכם הוא אשר הגיע והודיעני כדי שאוכיח אתכם שלא תשובו לכסלה עוד".

רבינו היה פעם בשבת קודש בטבריה יחד עם הרה"ק ר' נחמן מהורדנא זי"ע ור' אלעזר רוקח עד שעה מאוחרת בלילה. השמן שבנר נגמר והוא התחיל להיכבות. אמר רבי גרשון בתמיהה: "מה הוא זאת?!". והתחיל לדלוק כהוגן ודלק כל הלילה וכל יום השבת עד למוצאי שבת, ואז אמר ר' גרשון: "די", וכבה הנר.

האדמו"ר הרב ישראל אברהם פורטוגל (פרטיגול) זצ"ל - נולד בסקוועל שבמולדובה (גבול רומניה) ב-י"ח סיוון ה'תרפ"ג (1923). בהיותו כבן 9 למד בישיבה בעיירה וויז'ניצא שם התעלה במעלות התורה והחסידות. בגיל 14 עבר ללמוד בקישינב. לאחר נישואיו התגורר מספר שנים בבוקרשט. בפרוץ מלחמת העולם השנייה נלקחו הוא ואביו לגטו בצ'רנובץ, שם עונו על ידי הנאצים והוא ואביו ניצלו בניסי ניסים. בשנת ה'תש"ה (1944) פעל יחד עם אביו להציל ילדים יתומים בשואה והבית התמלא במאות יתומים. לאחר החרפת המצב בקרב יהודי צ'רנובץ בשל רדיפות הבולשביקים הבריחו את הילדים לבוקרשט. אביו נכלא ושוחרר ובפעם השנייה אביו ורבינו נכלאו בנפרד במשך חמישה חודשים במהלכו עברו עינויים רבים לאחר שהאשמו בעבירות ריגול למען ארה"ב וישראל. לאחר התערבות נשיא ארה"ב ומזכ"ל האו"ם בשנת ה'תשי"ט (1958) בערב שבת 'נחמו' הם שוחררו, אך נותרו בכלא עוד מספר ימים כיוון שלא רצו לחלל שבת.

שנה לאחר מכן נסעו לבלגיה ובסוף שנת ה'תשי"ט (1958) הגיעו לארץ ולאחר כחודש היגרו לארה"ב והתגוררו בשכונת קראון הייטס בברוקלין שבמדינת ניו יורק. שם פתח עם אביו בית כנסת קהילתי והמשיך בהצלת היהודים מהשואה. לאחר פטירת אביו ב-ל"א אב ה'תשמ"ב (1982) הוכתר רבינו כאדמו"ר השני מסקוועל וקהל רב של חסידים התקבצו סביבו. **אהב כל יהודי ויהודי כאילו הוא בנו החביב. מסר עצמו עבור כלל ישראל. במשך שעות ארוכות קיבל אנשים. שקד על התורה הקדושה וסיגף עצמו בסיגופים ותעניות. זכה להציל רבים ולהשיבם לשורש מחצבתם. היה בשמחה תמידית. עמד כל ימיו בנשיאות מוסדותיו 'חסד לאברהם' שיסד אביו. רבים נושעו מברכותיו. מפורסם היה במתן צדקה וחסד. נפטר ב-כ"ה אדר ב' ה'תשע"ט (2019) בבורו פארק שבניו-יורק. חי כ-96 שנים. ציונו במונסי.**

סבא (מצד האב): ר' ישראל אברהם (רבה של סקוועל). **אביו:** האדמו"ר ר' אליעזר זוסיא. **אימו:** הרבנית מרת שיינא רחל (בת ר' יעקב). **אישתו:** הרבנית מרת ריזל (בת ר' מנחם שטרן, רבה של גבעת שאול בירושלים. נישא בשנת ה'תש"י). **מרבותיו:** האדמו"רים אביו, ר' אליעזר זוסיא, ר' אליעזר הגר מוויז'ניץ (דמשק אליעזר), ר' יהודה לייב צירלזון (רבה של קישינב), ר' ישראל אברהם שטיין מפאלטישאן. **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישעיה יעקב (ממלא מקום אביו כאדמו"ר מסקוועל, מלפנים רב קהילת 'מאור הגולה' במונטריאול), ר' מאיר (אב"ד סקוועל וויליאמסבורג), האדמו"ר ר' אפרים חיים יהודה (מונסי), האדמו"ר ר' צבי נח (לייקווד), ר' שמואל מרדכי (אב"ד סקוועל בורו-פארק), הרבנית לאה ליבא (נישאה לר' חיים דב שטרן, אב"ד סקוועל, בני ברק), הרבנית חיה שרה (נישאה לר' שמעון יואל וויינברגר, דומ"ץ סקוועל בויליאמסבורג), הרבנית נחמה (נישאה לר' דוד לייב קליגהויפט, ראש כולל סקוועל בבורו פארק). **מספריו:** **ישם ושארית ישראל** - כתבי סבו.

קדושתו של כ"ק מרן האדמו"ר מסקוועל זיע"א וזהירותו בענייני קדושה ושמירת עניינים היתה מופלאה. לפני כמה שנים הרבי היה צריך לעבור ניתוח בבית הרפואה, והרבי התנה עם הרופאים, שהוא מסכים שניתחו אותו בתנאי ששום אישה לא תיגע בו בכל ימי אשפוזו בבית הרפואה, רק גברים בלבד. הרופאים הסכימו על כך. הרבי נכנס לבית הרפואה ביום המיועד. הכניסו אותו לחדר הניתוחים, והתחילו להרדמו לקראת הניתוח. כשראו שהרבי כבר רדום היטב, נתנו את רשותם לאחות שהיתה שם לעזור להם, כיוון שהרבי כבר היה רדום ואף אחד לא ידע, שאישה נגעה בו.

להפתעתם ולפליאתם העצומה, **ברגע שהאחות התחילה לנגוע בו, הרבי התעורר בפתע פתאום מתרדמתו והתחיל לשאוג שהוא מתנגד נחרצות לכך. הלא הוא ביקש בדווקא ששום אישה לא תיגע בו, ולמה אינם מקיימים את הבטחתם.** הרבי אמר להם שהוא לא מסכים שניתחו אותו עד שבנו הרה"צ רבי יעקב ישעיה שליט"א יכנס לשם ויעמוד לצידו וישמור עליו ששום אישה לא תיגע בו. גם לאחר שהרופאים אמרו שאינם יכולים להכניס שום אדם זר לחדר הניתוחים בעת הניתוח, הרבי התנגד מפורשות. לא היתה להם ברירה אחרת, והניחו לבנו של הרבי להיכנס לשם. רק לאחר שנכנס ושמר על אביו, הרבי הרשה שיתחילו לעשות את הניתוח...

הרב החסיד הנעלה ר' חיים יודל אסטרייכר שליט"א, מחשובי מרביצי תורה בעיר התורה לייקווד סיפר, שידוע ש"ק מרן האדמו"ר מסקוועל זיע"א היה מגיע להשתתף כמעט בכל חתונה וחתונה שהיו מזמינים אותו. רק בזמן האחרון, שהרבי ממרום גילו המופלג היה כבר חלש מאוד, הוחלט שהרבי לא ישתתף בשום חתונה. גם כשאחד ממשמשי הנאמנים והמקורבים אליו ביותר השיא את אחד מיוצאי חלציו, הרבי לא בא להשתתף – וזאת כדי להראות שהרבי לא משתתף בשום שמחה, 'יהיה מי שיהיה' – לבד מנכדיו או ניניו.

"פעם", ר' חיים יודל סיפר, "בשמחת הנישואין של אחד מקרובי, הנוכחים הופתעו לראות את הרבי זיע"א מסקוועל מגיע להשתתף בשמחת החתונה. הדבר היה לפלא גדול, שהרי היה ידוע שהרבי לא יוצא כלל מביתו לשמחות. לאחר חקירות אצל הגבאים נודע דבר נפלא. אבי הכלה נכנס עם בתו הכלה לקראת החתונה להתברך אצל הרבי זיע"א. **באמצע הכלה פרצה בבכי מר.** הרבי שאל למה היא בוכה. אמרו לרבי שהכלה אומרת ששמעה שהרבי לא ישתתף בשמחת נישואיה. הדבר כואב לה מאוד, ולכן היא בוכה".

"כשהגיע זמן החתונה, הרבי אמר לפתע להפתעת הגבאים, שהוא רוצה להשתתף בחתונה. הם השתוממו מאוד, הרי עשו גדר שהרבי לא ילך לחתונות. אפילו לשמחת החתונה שעשה אחד מהמשמשים הקרובים הרבי לא הלך. מה ראה כאן הרבי, שנחוץ כל כך לשנות את החלטתו? הרבי ענה **"הרי הכלה בכתה"**...

הסיפורים מעובדים מתוך העלון הנפלא 'נועם שיח' שיחות הרה"ג רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד

מֶרֶן הַרְבֵּה חֲכָם סַלְמָאן חוּג'י עַבְדִּי צ"ל - נולד בחודש תמוז ה'תרנ"ד (1894) בבגדאד. בילדותו למד בתלמוד תורה 'מדרש תלמוד תורה' ובישיבת מדרש בית זלכה. התבלט בשקידתו העצומה ועמד בראש חבורת תלמידים שלמדו יחד מעבר לשעות סדרי הישיבה, עד חצות הלילה. כדי להימנע מגיוס לצבא העות'מאני במלחמת העולם הראשונה, נמלט בשנת ה'תרע"ד (1914) עם הרב משה יהושע (לימים שימש כרבה של גבעתיים) לבצרה. שם התארחו בבית רב העיר חכם יחזקאל ששון. רבינו יסד את ישיבת 'עזרא הסופר' בתקופה זו (בכפר שבו נקבר עזרא הסופר, ולכן קרא לישיבה על שמו). עד אז היתה שם קבוצה שלמדה רק תהילים וזוהר. רבינו בחר קבוצת תלמידים והתחיל ללמדם תלמוד. בסיום המלחמה חזר לבגדאד והתחיל לשמש כראש ישיבת 'תומכי תורה'. בשנת ה'תרפ"ג (1923) נבחר לשמש כחבר הוועד הרוחני וחבר בית הדין בבגדאד. בשנת ה'תרפ"ח (1928) התחיל לשמש כאב בית הדין בבגדאד. בשנת ה'תש"ז (1947) התחיל לשמש כרבה הראשי של בגדאד וראש בית הדין לערעורים. עמד בראש הנהלת התלמוד תורה והחברה קדישא. מסר שיעורים גם במדרש בית זלכה.

בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לארץ ישראל. בהתחלה לא הכירו אותו ורבינו בענוותנותו לא פרסם את עצמו. רבינו עסק לפרנסתו בקטיף ובזיפות כבישים! אחד ממכריו ראה אותו ודאג לפרסם את שמו. בחודש שבט ה'תשי"ב (1952) התחיל לשמש כדיין בבית הדין בפתח תקוה. בתקופה זו התגורר בבית מרן הגאון הרב עובדיה יוסף צ"ל. בשנת ה'תשט"ז (1957) התחיל לשמש כאב בית דין בירושלים. בשנת ה'תש"ך (1960) התחיל לשמש כנציג של מועצת הרבנות הראשית בועדה לבחירת הרבנים הראשיים. בשנת ה'תשכ"ד (1964) שימש כחבר מועצת הרבנות הראשית. שנה לאחר מכן התמנה לבית הדין הרבני הגדול לערעורים. גאון אדיר. ענוותן מופלא. מסר שיעורים בבית הכנסת 'אוהל רחל' בשכונת רוחמה, 'מנחת יהודה', 'בחר', 'טוויג' ו'עזרא הסופר'. גאון עולם. בקי עצום בכל ספרי הפוסקים! חסידותו, פרישותו וענוותנותו היו מן המפורסמות. היה רגיל בתעניות ובסיגופים. נהג להתענות גם בעשרת ימי תשובה. היה אוהב שלום ורודף שלום וגם למתריסים נגדו ומעליבים אותו היה שותק כשחיוך על פניו. נפטר ב-כ"ה אדר א ה'תשל"ג (1973). חי כ-71 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יצחק. **אימו:** מרת רימה. **חברותא:** המקובל הרב יעקב מוצפי. **מרבותיו:** המקובלים הצדיקים הרב יהודה פתיה, הרב שמעון אגסי, הרב שמעון מרדכי, הרב צדקה חוצין, הרב יצחק מכמל.

נכמי בגדד היו נוהגים לבקר בחגים בבית העשירים שהיו מחזיקי תורה. פעם אחת רבינו ביקר בביתו של אחד מעשירי העיר, שהיה מוקיר רבנן. המשרת כיבד את רבי סלמאן בכוס תה מהביל ממותק בשלוש כפיות סוכר גדושות. העשיר ביקש ממשרתו להכין לו תה עם כפית סוכר אחת בלבד. העשיר ורבי סלמאן קיבלו את כוסות התה, בירכו ולגמו.

פניו של העשיר מיד השתנו. טעמו של התה היה דוחה. התברר כי המשרת טעה והחליף בין הסוכר למלח. הוא הכניס כפיות גדושות של מלח במקום סוכר. העשיר הביט בפני רבי סלמאן ונדהם. רבינו, שקיבל כוס תה 'ממותק' בשלוש כפיות גדושות במלח, לגם בהנאה את כל תכולת הכוס, כשהוא מראה שכולו שבע רצון ומדושן עונג ובלבד שלא לבייש את המשרת.

העשיר התפלא ושאל: "כיצד רבינו מסוגל לשתות כוס תה גדושה בשלוש כפיות מלח?!" תוך כדי דיבור העשיר התנצל על הטעות המצערת של המשרת. רבי סלמאן רמז לו שלא יקרא למשרת ויספר לו על טעותו המבישה ובכך יבייש אותו חלילה. רבי סלמאן הסביר: "אין דבר. מה ההבדל בין סוכר למלח? גם הסוכר לבן וגם המלח לבן. ה' יתברך ברא גם את זה וגם את זה ובהחלט עלולה לקרות טעות בהחלפה ביניהם." (מעובד מתוך 'הלמות עמלים')

פעם אחת תלמיד הגיע לפני רבינו הגאון מרן הרב בן ציון אבא שאול עם רשימת שאלות בהלכה. התלמיד התחיל להרצות את שאלותיו בזו אחר זו ומרן הרב בן ציון עונה לעומתו: "מותר!", "אסור!". נותרו מספר שאלות שמרן הרב בן ציון אבא שאול חשש להתיר, לכן אמר לתלמיד: "בבית הכנסת 'עזרא הסופר', יושב חכם סלמאן חוג'י עבדי, מגאוני חכמי בבל ואב בית הדין הגדול בירושלים".

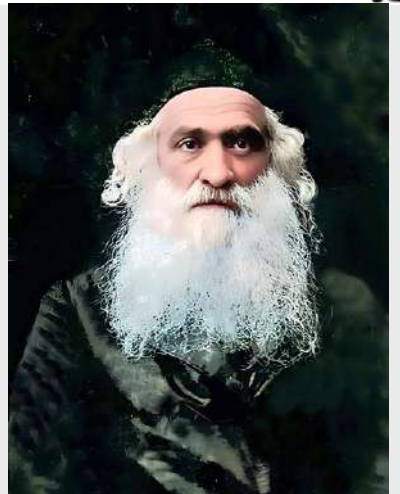
"לך אליו, שאל אותו את אותן שאלות ותחזור אלי כדי שאדע מה הצדיק ענה!". התלמיד בירר באיזה שעה רבינו מגיע. אמרו לו: "הרב פותח את שיעורו בשעה שתיים. אפשר לבוא לשאול אותו בין אחת לשתיים. הרב עונה על שאלות בשעה זו!". התלמיד הגיע בשעה אחת. הוא ראה אדם מבוגר שניקה את הספסלים בתוך בית-הכנסת.

המנקה שאל אותו: "מה אתה מחפש כאן?". התלמיד השיב: "היכן נמצא חכם עבדי?!" רבינו ענה: "מה אתה רוצה ממנו?". התלמיד הבין כי האדם המבוגר שמנקה את הספסלים ושאל אותו הוא רבינו. בענוותנותו רבינו לא חס על כבודו ולכן גם מרשה לעצמו לנקות את בית-הכנסת. עושה את תפקיד השמש.

התלמיד שאל את השאלות. על כל אחת ואחת רבינו ענה: "מותר!" כשהוא במקביל ממשיך לנקות את בית הכנסת. אותו תלמיד יצא במורת רוח ובתסכול גדול. הצדיק ענה על כל השאלות הקשות 'מותר'. התלמיד אפילו לא חשב לחזור ולהודיע למרן הרב בן ציון אבא שאול את תשובותיו של רבינו.

למחרת, מרן הרב בן ציון אבא שאול קרא לתלמיד ושאל: "נו, מה ענה לך חכם סלמאן?". התלמיד סיפר דברים כהויתן: "הוא השיב מהר כלאחר יד. כיצד אסמוך על הוראתו?!" מרן הרב בן ציון נחרד ונזף בו: "מה עולה בדעתך? דע לך שהוא גאון עולם. בקי עצום בכל ספרי הפוסקים! לפני שעה לך 'מותר', העביר בראשו עשרות מראי מקומות מש"ס ופוסקים, ראשונים ואחרונים. אתה יכול לסמוך בוודאות על מה שפסק לך." (מעובד מתוך 'רבינו האור לציון')

הגאון המקובל הרב מרדכי ויצל רוזנבלט זצ"ל - נולד ב-ג' אייר ה'תקצ"ז (1837) באנטופול. שם המשפחה 'ויצל' פירושו גרעין חיטה, בגלל שאביו עסק בטחינת חיטים. בעודו צעיר לימים ניכר בתשוקתו העזה ללמוד את התורה הקדושה. התמדתו ושקידתו היו מעבר לכח אנושי. בהתחלה למד בעירו. כשהיה בגיל 14 קיבל סמיכה לרבנות וגם התחתן. כשהיה בן 19 עבר ללמוד בישיבה בפינסק. לאחר כשלוש שנים שב לאנטופול. כיהן כדיין באנטופול בשש שנותיו האחרונות. משנת ה'תר"ל (1869) כיהן במשרת הרבנות בעיירה בוטן. נודע כשונא בצע ומואס בכסף למרות ההפצרות הרבות של המון מבקריו לקבל מהם את שכר טרחתו ויגיעתו - לא רצה לקבל. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות. בשנת ה'תרמ"ז (1886) עבר לשמש כראב"ד קורליץ.

בשנת ה'תרנ"א (1890) התחיל לשמש כרבה של אושמינה. שם התפרסם כרבי מרדכי מאושמינה. בשנת ה'תרס"ה (1904). התחיל לשמש כראב"ד סלונים. בראשית ימיו הצניע את כוחו לשדד את מערכות הטבע ולחולל ישועות. כאשר עורר פעם את בני עירו לתיקון גדול בענייני טהרה ולא צייתו לדבריו. רבינו יצא מגדרו והראה את כוחו בעשיית מופתים ומאז חרדו ממנו. נודע כמקובל וכבעל מופת ליטאי, ורבים, יהודים ושאנים יהודים, הגיעו אליו לקבל את ברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. נודע במופתיו. תמונתו התנוססה בבתים רבים ברחבי ליטא. סמל הצדקה והחסד. פיזר מכספו. נתן בגלוי ובסתר. לעצמו ולבני משפחתו הסתפק במועט. דרשן נפלא. שר התורה ואוצר היראה. ימים שלמים צם, בגלל ששכח לאכול. נפטר ב-כ"ה אדר א' ה'תרע"ו (1916). חי כ-79 שנים. ציונו בסלונים. על קברו המקורי נכתב: **"פה נטמן ארון הקודש הרב האמיתי שר התורה ואוצר היראה מרן ומאורן של ישראל"**.

אביו: ר' אברהם מנחם מנדל (סוחר שלמחיתו עסק בטחינת חיטים). **אימו:** מרת שרה. **נשותיו:** מרת חיה (בת הנגיד ר' שמעון וועלוויל מאנטופול - זיווג ראשון), מרת מלכה (בת הגביר ר' אברהם גרינברג - זיווג שני). **ילדיו:** ר' אשר הי"ד (כיהן כרבה של דרוהיטשין הסמוכה לפינסק, נספה עם משפחתו בשואה). מרת שרה (נישאה לר' אברהם יעקב ברוק, רב בבוטן ופוסק הלכה בפלך גרודנו כולו), מרת עכסה (נישאה לר' אליהו דוד אפשטיין), מרת חנה טויבא (נישאה לר' יהודה בורשטיין, רב בגודליאבה שליד סובאלק), ר' שמואל יהושע זיידל הי"ד (התגורר בסלונים ונספה עם משפחתו בשואה). **מרבותיו:** הגאונים ר' יצחק הירש (אב"ד סמיאטיץ), ר' פנחס מיכאל גרויסלייט (רבה של אנטופול), ר' שמואל אביגדור (רבה של פינסק), המקובל ר' מרדכי זקהיים (אב"ד פינסק). **מתלמידיו:** הגאון ר' יהודה אידל ציזלינג מאושמינה. **מספריו:** **יהדות מרדכי** - פסקין, חידושי הלכה וחילוקים ופלפולים שדרש בסיומי משניות ומסכתות בתלמוד.

שני השליחים נכנסו בסערה לביתו של רבינו. הזיעה ניגרה מפניהם. ניכר היה שעשו מאמץ מיוחד לבוא לשם במהירות. "מניין אתם?", הרב שאל. השניים נקבו בשמה של עיירה רחוקה ברוסיה. "טפלו עלינו עלילת דם!", אמרו בקול בוכים. "שלושים ושישה יהודים מואשמים בהריגת גוי לצורך שימוש בדמו לאפיית מצות. אם יורשעו, יתרחש פוגרום איום ביהודי הקהילה. העיתונות מלבה את אש השנאה". הרב הניף ידו בביטול ואמר: "לא יהיה פוגרום. הנאשמים יצאו זכאים בדיון, וזממם של שונאי ישראל יחזור אליהם". הם הודו לו ויצאו בשמחה להביא את דבר ההבטחה לאחיהם השרויים בחרדה. אך יצאו מהבית, ואברך צעיר בשם יודל אסטרובסקי נכנס אל רבינו. הוא קיבל צו גיוס לצבא הצאר. הוא ביקש את ברכת הרב שיזכה לפטור. הצדיק הפתיע אותו: "אתה לא תשוחרר מהצבא", קבע.

הרב המשיך בדבריו: "לפני גיוסך עליך ללמוד את מקצוע המילה ולהתמחות אצל שני המוהלים בעירנו, ר' אבא לסקס ור' הירשלה". האברך יצא נבוך ומבולבל. הוא ניגש לבית אחד המוהלים. את תקופת ההמתנה למועד הגיוס, יודל העביר בלימודים נמרצים. אחרי שהשלים את לימודיו ההלכתיים והמעשיים הוסמך למוהל. האברך גויס ונשלח למחנה הצבא בעיר המחוז. הוא הלך למחנה וחיפש את הקצין הממונה על המגויסים החדשים. "אסטרובסקי! מדוע איחרת?!", הקצין גער בו ואז התרכך: "טוב שבאת. הגנרל היה פה קודם ושאל אם החייל היהודי כבר בא". בתוך זמן קצר, יודל מצא את עצמו מול הגנרל. הוא הצדיע בחשש. "הבנתי שאתה מוהל", הגנרל אמר. "אכן", אישר. הגנרל אמר: "הקשב היטב. אשתי יהודיה. נולד לנו בן. בימים האחרונים היא מתעוררת בבוקר מבוהלת ומספרת על חלום מוזר שבו יהודי זקן מצווה עליה למול את בנה. ביטלתי את דבריה, אבל החלום חזר ונשנה. היא דרשה שאשיג מוהל. הבטחתי לה שכן אעשה. אמש לאחר עבודתי הלכתי לביתי. כשהתקרבותי לבית שמעתי קריאות 'הצילו'. רצתי פנימה וראיתי יהודי זקן בדיוק כפי שתיארה אשתי בחלומותיה. 'שאלתי את הדמות: 'מה אתה רוצה מאשתי?'. 'הוא השיב: 'אני דורש שתמול את בנכם'.

ניסיתי להתחמק ממנו: 'מנין אשיג מוהל?'. הזקן אמר: 'דאגתי לזה. למחנה יבוא חייל יהודי ושמו אסטרובסקי, שהוא מוהל מומחה'. שלפתי את אקדחי כווננה להמיתו, אבל כאשר כיוונתי את האקדח לעברו - האיש פשוט נעלם". הגנרל הוביל את יודל לביתו. הוא ערך את הברית והחזיר את התינוק לאימו, כדי להרגיעו. הוא ראה עיתון בבית הקצין. כותרת גדולה - שבה היה כתוב על משפט שבמרכז שלושים ושישה אשמים יהודים בהריגת נוצרי. יודל הזדעזע. דמעות זלגו מעיניו. כאשר הגנרל חזר לחדר, שאל: "מדוע אתה בוכה?!", יודל הצביע על העיתון וזעק כנגד העלילה הנוראה. "שאל את אשתך היהודיה אם ראתה בבית הוריה שימוש בדם למצות!". אל האישה אמר: "כיצד תעמדי מנגד, כאשר אחיך עומדים לפני גורל נורא ללא עוול בכפם?". "האישה לחצה על בעלה להיכנס לעובי הקורה ולהפעיל את כובד השפעתו. ואכן, הגנרל התערב אישית בפרשה, בא בעצמו לבית המשפט והתעמת עם התובע ועם השופטים, שהופתעו מהסניגור הבלתי-צפוי, שהגן על היהודים בלהט. בסופו של דבר, היהודים יצאו זכאים, ותחת זאת נפתחה חקירה חדשה, וזו הובילה לרוצח האמיתי - משרתו של הכומר. (על-פי 'יהדות מרדכי')

הגאון הרב אברהם חיים ברים זצ"ל - נולד בעיר העתיקה בירושלים בשנת ה'תרפ"ב (1922). בילדותו למד בתלמוד תורה 'עץ חיים' ובנערותו בישיבת 'עץ חיים'. כבר בגיל צעיר התפרסם כלמדן ועילוי. הקים יחד עם אחיו, ר' יהושע את הכולל של בויאן בירושלים. שימש כר"מ בישיבת מיר. בהמשך התמנה למשיב בישיבת סלובודקה בבני ברק, שם היה קשור לרב יחזקאל אברמסקי. היה ידוע בסלובודקה כי רבינו יודע את הש"ס על בוריו. בהמשך מונה לר"מ בישיבת רז"ן בבני ברק, לאחר מכן ייסד את ישיבת 'אוהל יעקב' בבני-ברק ואף עמד בראשה. בהמשך נקרא לעמוד בראשות ישיבת סקווירא בארצות הברית, בשנת ה'תשל"ח (1977) ויתר על משרתו לטובת הרב דב מאיר קרויזר וירש את משרתו כראש ישיבת פרשבורג. בהמשך עמד בראשות ישיבת 'משכן יוסף'.

בהיותו כבן 17 חיבר מערכות רבות בהן מתרץ 18 קושיות במהלך אחד. גאון בנגלה ובנסתר. כל כתביו של מרן החזון אי"ש היו שגורים בפיו ומונחים במוחו כקופסא. בעל חסד מופלא. נזהר בכבוד כל אדם. הכרת הטוב שלו הייתה מופלאה. דאגתו לזולת נודעה בשערים. דאג לכבוד כל אדם. הרביץ תורה לעדרים. עסק בצורכי צדקה בסתר. סיגל לעצמו חיי פרישות. ברוב אהבתו התפלל עבור כל אחד מישראל. נפטר במוצאי שבת, ליל כ"ו אדר ה'תשס"ב (2002). חי כ-80 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: ר' מרדכי דוד (חסיד בויאן, מראשי הנהלת כולל גליציה. שם המשפחה במקור היה קלגסברון). **אשתו:** מרת רוחמה הינדל (בת ר' ישראל טויסיג). **אחיו:** ר' יהושע השיל (ראש ישיבת בויאן), ר' משה (אביו של ר' יהושע השיל ראש ישיבת בוהוש). **מרביתיו:** ר' איסר זלמן מלצר, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש- רבו המובהק), ר' יחזקאל לוינשטיין. **חברותא:** ר' שלמה זלמן אוירבך. **חתנו:** ר' מרדכי שלמה שטיינמץ (רב חסידות ויז'ניץ בהר נוף). **בתו:** מרת אסתר (נישאה לר' משה אלישיב, בנו של ר' יוסף שלום אלישיב). **מספריו:** ישנות חיים - תולדות חייו של רבינו.

מעשה באחד ממידעיו, שהיה בעל משפחה גדולה, שפתח חנות שבה מכר מוצרים שונים. רבינו דירבן את בני משפחתו ואת תלמידיו שיפקדו את החנות, ויקנו בה את המוצרים הדרושים להם, על מנת לעודדו ולהביא ברכה והצלחה בפרנסתו (רבינו פטר מחובה זו את מי שאמר לו שיש לו מקום קבוע לקניות, והמוכר שם עלול להיפגע על ידי כך). כאשר ראה רבינו כי כמה מהם מהססים, **הבין, כי הכסף אינו מצוי באמתחתם, ולכן נתן להם מכספו כדי לכלכל את שניהם כאחד, ולא ידע בעל החנות, כיצד יצאו מוניתין לחנותו ולסחורתו תוך ימים אחדים.**

באחת השנים בערב יוה"כ, כאשר שהה רבינו בבית המדרש בסקווירא, הרגיש חולשה נוראה, אחרי שצם עשרה ימים, כדרכו לצום בכל עשרת ימי תשובה. עבר לפניו אברך אחד חשך בנים ל"ע, קרא לו רבינו וביקשו שיביא לו מעט מים חמים, כדי שישתה ותחי נפשו. רץ האברך כהרף עין והביא לו מים חיים כבקשתו, לאחר ששתה והוטב לו קצת, פנה אל האברך מטיבו ואמר לו: **"בזאת השנה הינך נושע!"**.

האברך בהתרגשותו רץ אל בנו של רבינו וסיפר לו, מה שאמר לו אביו. שאל הבן את אביו לפשר ההבטחה המפורשת, ענה לו ר' חיים: **"מכיוון שהאברך הזה החיה אותי ממש, הנני אסיר תודה לו וכולי מלא הכרת הטוב אליו, ובהכרח שיושע בזאת השנה"...** ואכן לתקופת השנה נושע האברך. במשך השנה עד שנושע לא נח רבי חיים ולא שקט, והירבה עבור האברך תפילות שיושע.

בתקופה שבה רבינו כראש ישיבת סקווירא בארה"ב, נשבר ליבו בקרבו, בכל פעם שהבחין ב'משולח' שהגיע מארץ הקודש על מנת לחזר על הפתחים. הוא לא היה מסוגל לשאת את צערו של הזולת ואת בדידתו והרגיש שליבו לא עומד בכך. רבי חיים לא יכול היה להשלים עם העובדה שהוא יושב על כיסא ראש הישיבה, ואילו משהו מתדפק על פתחי הבתים. בתחילה ניסה להסתתר מעיני המשולח, לבל יבחין בו ויתבייש מאוד, אולם כשראה שאלו מעשים שבכל יום, היה נוהג לזמן את עצמו אל המשולח, ויחד הלכו והסתובבו בין הבתים... הוא הסביר למשולח שזה מנהג המקום, שראש הישיבה מצטרף אל המשולחים בדרכם לאסוף כסף... כמוכן שהצטרפותו של רבינו למשולחים סייעה להם מאוד והעלתה את הסכום שאספו באופן ניכר, ולא ידע המשולח, כי רבי חיים בעצמו קבע את מנהג המקום הזה.

מעשה באחד מגדולי תלמידי הגאון רבי חיים ברים זצ"ל שדיברו בו נכבדות לתפקיד תורני רם, בסניף של אחד המוסדות התורניים הידועים, אולם מכיוון שסניף זה שכן בעיר העתיקה בירושלים והימים ימי בהלות של שנת ה'תש"נ, עלה בליבו הספק, **אולי יש כאן עניין לחשוש למקום סכנה.** הגיע אפוא, התלמיד לשאול את רבינו. לאחר שהציע את שאלתו מכל הצדדים, נטה הרב להסכים למשרה, אלא שאז תוך כדי דיבור סיפר התלמיד, כי למשרה זו היו מועמדים נוספים, אלא שהכריעו לקבל אותו. **התלמיד חשב לגרום הנאה לרבו בעובדה שתלמידו - פרי עמלו מבוקשים הם בהיכלי התורה.**

אולם פניו של רבי חיים חווה למשמע הדברים, הוא הזדעזע ואמר: **"מה? על משרה זו יש עוד מועמד, ואתה עדיין לא הסרת את מועמדותך? עדיין אתה מתמודד מולו? הרי זה נוגד את כל מציאותי, דורך אתה על הנקודה המרכזית בליבי. מדוע לא הסרת את מועמדותך, בזמן שקיים מתמודד נוסף? שאלה זו לא עלה בדעתך כלל לשאול, והרי זוהי השאלה המרכזית מכל השאלות שלך..."**

ר' ראובן קרלנשטיין סיפר, כי באחד הימים דרש רבינו דרשה בציבור, שאותה הקריא מתוך דף. לאחר שסיים את הדרשה ועזב את המקום, הבחינו, כי הוא שכח את הדף על הסטנדר, נטלו אותו בידיהם, ואז התברר להם שהוא ריק. בוודאי יש דברים בגו – הבינו כולם, אולם רבינו סירב להסביר את העניין, ורק לאחר הפצרות מרבות אמר, כי **הדרשן שלפניו הקריא את דרשתו מתוך הכתב, והוא היה סבור שאם ידבר בעל פה, יראה, כאילו הוא דרשן גדול ממנו, לפיכך נטל דף ריק, ועשה עצמו כקורא מתוכו...** (הסיפורים מתוך 'שנות חיים')

הגאון הרב שלמה סלימאן פרץ זצ"ל- נולד בראש-חודש סיוון ה'תרמ"ו (1886) בעיר דאדס שבמרקו למשפחת פרץ ממגורשי ספרד. משפחתו מיוחסת עד דוד המלך ולמעלה עד פרץ בן יהודה. בית אביו היה בית ועד לחכמים. כבר משחר נעוריו ניכרו בו גיוני קדושה ופרישות. כשהיה בחור היה הוגה בבית המדרש יומם ולילה. אצילותו היתה ניכרת בכל הליכותיו, בדיבורו המתון עם הבריות וביראת השמיים שהיתה נסוכה על פניו. הקדיש את חייו ללימוד התורה. הוסמך בצעירותו לשוחט ובודק על ידי חכמים גדולים מהעיירה אימיגראן שבאזור, והם הגאונים הקדושים רבי רפאל מור יוסף, רבי אברהם אבטאן ורבי מנחם הכהן. נודע כמומחה גדול במלאכת השחיטה. לאחר נישואיו המשיך ללמוד תורה מתוך דוחק וצער. בדרשותיו לימד תורה ומוסר, נתן תוכחה בדרכי נועם ופעל לחיזוק הדת והאמונה. מדי יום מסר שיעורים לנוער ולמבוגרים בגמרא, הלכה ואגדה. הוא הירבה בעשיית חסד.

ראשי הקהל בעיר דאדס הפצירו ברבינו רבות להיות רב המקום אבל בענותנותו סירב. הם המשיכו ודחקו בו עד שהסכים. רבינו מסר את עצמו למען הכלל. במשך שלושים שנה פעל גדולות ונצורות למען יהודי עירו ללא כל תשלום. כל ימיו נמנע מלקבל משכורת על עבודתו. פרנס את משפחתו מיגיע כפיו. התייצב ראשון בכל מקום להדריך את צאן מרעיתו, להורות את הדרך אשר ילכו בה ולתקן תקנות מיוחדות. פעל רבות עבור השכנת שלום בין איש לאשתו. למרות שלא היה מן האמידים ביתו היה פתוח לכל נצרך ונזקק. יתומים ועניים סעדו בו תדיר. התרים בעלי בתים למען אביוני העיר. תיקן תקנות למנוע הוצאות יקרות ומוגזמות בחתונות. גאון בתורת הנגלה והנסתר. כתב קמעות. היה ראש המדברים בכל מקום. דרש בכל האירועים בקהילתו. הוכיח בדרכי נועם ודבריו היו מתקבלים.

היה מיווד עם האדמו"ר רבי ישראל אביחצירא זצ"ל ('הבבא סאלי'). האדמו"ר ביקר את רבינו פעמים רבות. הם יצאו יחד לבתים כדי להתרים למען ישיבתו בתפיללת. רבים פנו אליו ונושעו. רבינו פעל מופתים רבים בכוח קדושתו. הברכה היתה שרויה בכל מוצא פיו. הוציא דיבוק מאחד מהקהילה. ייסד את 'חברת רבי שמעון בר יוחאי' שדאגה לטהרת הנפטרים ולהבאתם לקבר ישראל. הוא גם נמנה על העוסקים במצווה זו. עלה לארץ ישראל בשנת ה'תשי"ג (1953). לאחר תקופה קצרה בצפת עבר לגור בטבריה וקבע את מקומו בישיבת רבי מאיר בעל הנס. לעת זקנותו ראייתו נחלשה והוא המשיך ללמוד בעל פה. לאחר שנות וחזר לראות, שמח מאוד שיכול שוב ללמוד כהרגלו. גם כשנחלש התאמץ בכל כוחו להשכים לתפילה. עסק בצדקה וחסד בצנעה וקבע זמן ללימוד התורה. סבל יסורים וחולאים רבים עד יום פטירתו. נפטר בערב שבת פרשת ויקהל, כ"ו אדר א' ה'תשל"ו (1976). מכל קצוות הארץ הגיעו ללוותו בדרכו האחרונה. ציונו בטבריה בבית-העלמין הישן. חי כ-90 שנה.

זכה לראות את בניו נכדיו וניניו ת"ח ויר"ש, זרע בירך ה' אשר ממשיכים את דרכו הקדושה, ולומדים בישיבות הקדושות. הם הקימו בתים של תורה וחסד. רבים מצאצאיו הקימו מוסדות תורה לזכרו בירושלים, טבריה ונתיבות.

אביו: חכם ר' ישראל. **אימו:** מרת מילה. **נשותיו:** מרת עיישה (זיווג ראשון- בת החכם המקובל חיים פרץ), מרת רחל (זיווג שני- בת אחיו הגדול ר' שלמה. נישא לעת זקנותו). **אחיו:** ר' שלמה, ר' יהודה (סבא של הגה"צ המקובל ר' נסים פרץ ר"י 'בית אל-ב"ב, ושל יבדלט"א הרה"ג ר' מרדכי מלא, הרב של העיר אלעד). ר' שאול. **אחיות:** הצדקניות מרת אסתר אסולין, מרת לאה עמור, מרת איזא, מרת חלי. **ילדי:** ר' צמח, רבי אלעזר (עזר), הרה"ג החסיד ר' יחיא והרה"ג ר' חיים. **הבנות הצדקניות:** מרת תמו (נישאה לר' פריזא פרץ), מרת שמחה (נישאה לגה"צ בנש"ק רבי ראובן בן דוד ויוסף), מרת בודא (נישאה לר' יהודה מלא), העלמה סעדא (נפטרה בגיל צעיר מאוד). **מספריו:** **יחכמת שלמה**- חידושי תורתו. (יצא לאור לראשונה מכת"ק בשנת ה'תשס"ב ע"י בן נכדו מו"ר הרה"ג ר' משה פרץ שליט"א, יו"ר מכון חכמי ספרד ורב ק"ק לב אליהו בנתיבות).

פעם אחת רבינו חיתן את אחד מבניו. רבינו הכין כמות גדולה של ערק (ר"ת קבל רינת עמך), כדי לכבד ולשמח את האורחים הרבים שיבואו להשתתף בשמחת רבם שמכניס את בנו תחת החופה. לאחר הכנת הערק, רבינו הכניס את כל החביות למרתף ביתו. רבינו הזהיר את בני ביתו שאף אחד לא יכנס למרתף. רק הוא לבדו היה נכנס ומוציא את הערק ואת הדלת נעל בכניסתו וביציאתו. את הערק מזג לכל האורחים בבקבוק עטוף במפית כך שאי אפשר היה לראות את תכולת הבקבוק. פעם אחת כשרבינו נכנס למרתף, הוא שכח לנעול את הדלת. אחת מבנות הבית נכנסה למרתף וראתה את תכולתו. היא שאלה את רבינו: "כיצד יתכן שאתה עדיין משתמש בחבית הראשונה והיא עדיין לא נגמרה?". מרגע ששאלה, פסקה הברכה שהיתה בחבית זו, שכידוע "אין הברכה שרויה אלא בדבר הסמוי מן העין" (תענית ח, ב). לאחר זמן קצר נגמר הערק שהיה בחביות והברכה שהיתה בהם הסתלקה.

עשה את כל פעולותיו למען בני קהילתו לשם שמיים וללא תרומה. כל ימיו נמנע מלקבל דבר מה מהציבור. פרנס את משפחתו אך ורק מיגיע כפיו. מידת החסד היתה טבועה בו. מדי שבוע שחט בהמה. לאחר ששחט וניקר היה מחלק את הבשר לכל עניי העיר בסתר ובצניעות, לבל יודע הדבר לאיש והעניים יתביישו. גם כששחט עבור ביתו, היה מחלק את החלקים המובחרים שבבהמה לעניי עירו.

גם בגיל זקנה מופלג השתדל לא להטריח לא את הקרובים ולא את הרחוקים. כל דבר שהיה מסוגל לעשות בכוחות עצמו, לא היה מבקש מאף אדם שיעשה במקומו. למרות שהיתה לו לפעמים טירחה גדולה מאוד ולאחרים הדבר נעשה בנקל, היה מטריח את עצמו ועשה את הדברים בשארית כוחותיו.

המקובל רבי חיים סינאוני זצ"ל: נולד בערב כיפור בשנת ה'תרנ"ח (1898) בעיירה סנאן הסמוכה לעיר תעז, מקום מנוחת כבודו של המשורר האלוף הנערץ, הרב שלום שבזי זצ"ל. בהיותו בן י"ז שנים, הוסמך לרבנות בידי הרב שלמה בן יוסף טביב זצ"ל וגם זכה ללמוד עמו במחיצתו קבלה, בקדושה ובטהרה, ומפה לאוזן קיבל ממנו "הקדמות" בתורת האריז"ל, דבר שזכו לו רק יחידי סגולה. נמשך תמיד אחרי הזוהר הקדוש ועשה חיל בלימודיו בו. עניו וירא שמים, ובקי מופלג בכל חדרי התורה. אך לימוד הזוהר והקבלה היה לחם חוקו כל ימי חייו. חי בדוחק ובצמצום רב והגה בתורה יומם וליל. העמיד תלמידים והשרה עליהם מרוחו הטהור, רוח של תורה וקדושה. חסידא קדישא, איש אשכולות ומופת לרבים, ששמעו יצא לתהילה בכל הארץ. בעל רוח-הקודש. ענוותן. גאון בנגלה ובנסתר. רבים שיחרו לפתחו. ראשית חינוכו קיבל מאביו והמשך לימודיו בעיירה ג'בל צבר. מנעוריו ניכר היה בשקדנותו, בתבונתו, בענוותנותו ובחיי הטהרה והצנע אשר חי. חריצותו וחריפותו היו מן המפורסמות.

בהיותו רב של אחד המחוזות הגדולים בשרעב, נהג להסתובב בכפרים ללמד את בני ישראל ולפקח על הדיינים והשוחטים. הוא הוכיח את הציבור בדרכי נועם, אך בשעת הצורך ידע לעמוד בפרץ בגבורה ובכבוד. התגורר ביהוד, אולם שמו והשפעתו היו מפורסמים בחוגים רבים ברחבי הארץ. **אברכי ישיבות ותלמידי כוללים היו באים אליו לשחר את פניו ולהתבשם מתורתו ומאמרי פי חכם חן, שהשכיל להשמיע באוזניהם. אהבת ישראל עצומה פיעמה בקרבו ולא נתנה לו מנוח, וכל אדם שהגיע אליו בצרתו זכה לישועה.** עלה לארץ בשנת ה'תש"ט (1949). נפטר ב-כ"ז באדר ה'תשל"ט (1979). חי כ-81 שנים. על ציונו נכתב: **"סנגורם של ישראל"**.

מספריו: נכדו, מר גדעון סינאוני, הוציא לאור את כתבי ידו בחמישה ספרים עד כה: **ימקום מקדש יעטרת תפארת יעטרת חיים יארזי לבנון יתורת חכם. מתלמידיו:** המקובלים הרב מרדכי שרעבי זצ"ל, הרב סעדיה בן אור זצ"ל.

רבינו אהב בכל ליבו את הצניעות ואת ההסתרה, אולם משמיים רצו אחרת ולכן סובבה ההשגחה העליונה, שאורו של רבינו יאיר, ומעשה שהיה כך היה: המקובל הרב יוסף וולטוך זצ"ל היה בקשרי ידידות עמוקים עם הצדיק הנסתר ר' משה וינשטוק זצ"ל, שהתגורר בשכונת 'בתי ורשה' שבירושלים. אצלו פשט בד"כ את ספקותיו בלימוד הקבלה וביחד המתיקו סוד בעיניים העומדים ברומם של עולם.

באחד הימים של שנת ה'תשכ"ז כשנכנס הרב וולטוך לבית הרב וינשטוק, ראה על השולחן מכתב הממוען אל **כבוד קדושת המקובל הצדיק הנסתר, כמוהר"ר ר' חיים סינאוני שליט"א- כפר יהוד.** הרב וולטוך התרשם מאוד מהתארים הנכבדים שחלק ר' וינשטוק, ולכן שאל: "מי זה?". השיב לו: "הצדיק ר' חיים סינאוני, הינו גדול דורנו בקבלה ומסתיר עצמו מאוד, ואגלה את אוזןך, שמהיום והלאה תהיה לך כתובת חדשה לברור ספקות ובעיות בלימוד. אצלו תמצא תמיד את שתאוהו נפשך לדעת".

הרב וולטוך לא התמהמה, ומיד כיוון פעמיו לכפר יהוד להקביל את פני הגאון הנחבא אל הכלים. בבואו ליהוד, ראה לפניו אדם צנום הלובש בגדים פשוטים וסנדלים לרגליו. הוא נכנס אל חדרו האישי של רבנו, שם ניסה לתהות על קנקנו. הרב וולטוך הביט סביבו וחיפש אחר ספרי קודש או ספרי קבלה שיעידו על הלומד בהם- אך בכל החדר לא היה זכר לספרים. הרב המשיך לבחון בעיניו החודרות את חפצי הבית, עד שגילה בתוך ארון סגור עם דלתים- ספריה גדולה בת אלפי ספרים בכל מקצועות התורה ובמיוחד בקבלה. רבינו שחש כי נתגלה סודו, הצטנע ואמר בענווה יתרה לרב וולטוך: **"שמעתי אנשים אומרים, שסגולה בדוקה להינצל ממזיקין ושאר מרעין בישין, להחזיק בבית ספרי קבלה, ולכן החלטתי למלא את ארוני בספרים אלו"**.

ר' יוסף וולטוך הבין, שזו אמתלה טובה להסוות את גדולת ר' חיים, ולכן פנה לצדיק ואמר: "יודע אני היטב מי כבודו וכמה גדולה קדושתו, שמעתי את שמעו מפיו של ר' משה וינשטוק". אחר שוחח עמו בשיחה תורנית, שבסיומה יצא עם רשמים עמוקים. שנה לאחר אותה פגישה התעוררה קושיה עצומה בקבלה אצל הרב וולטוך, אשר התחבט בה רבות והלך למקובלים רבים, כדי שיתרצו אותה. תירוצים רבים שמע אך את רובם הפריך. לאחר התרוצצויות רבות אצל גדולי הצדיקים החליט להציג את שאלתו בפני רבינו.

בחודש תמוז ה'תשכ"ח נסע הרב וולטוך עם תלמידו לכפר יהוד, שם פגש את רבינו. לאחר דרישת השלום כנהוג אמר ר' וולטוך לר' חיים: "יש לי שאלה עמוקה לשאול את כבודו". רבינו ענה לו ברוך ובחיבה: "שאל בני, שאל". ביקש הרב וולטוך את אחד הספרים כדי להציג את שאלתו. רבינו פנה לתלמיד שנלווה וביקשו להוציא מהספרייה שורה פלונית בצד אלמוני את הספר הנצרך. התלמיד עשה כמצווה עליו והגיש לרב וולטוך את הספר. לאחר מכן הרב שאל את שאלתו. הצדיק ר' חיים מבלי להרהר הרבה החל לצטט בעל-פה מובאות שונות ממקומות מסוימים בספרי הקבלה, עד שכל הציטוטים יחדיו הוו תשובה מוצקת ויסודית לקושיה העצומה. רגעים ספורים של דומיה שררו בחדר. כאשר הרב וולטוך עיכל בדעתו את התירוצ, קפץ מכיסאו, כשהתרגשות של שמחה מציפה אותו. התפעלותו הייתה מאופן התשובה ומהעמקות הטמונה בה.

הוא סיפר לתלמידו, כי תירוצ דומה קיבל מהרב וינשטוק. אלא שהרב וינשטוק האריך בתירוצו שעה ארוכה, ואילו רבינו תמצת במילים ספורות את תשובתו הגאונית. פיו של הרב וולטוך לא חדל מלהלל את חוכמתו ואת קדושתו של רבינו חיים סינאוני בפני יחידי סגולה. ומני אז החל אורו הבהיר של רבנו לזרוח ולהאיר באור יקרות למקובלים ולצדיקים הנסתרים, ששיחרו לפתחו וביקשו תורה מפהו בהביאם עימם את תלמידיהם וחבריהם. אולם מכל מקום המשיך רבינו לשמור על שתיקה מוחלטת וגמורה על מעשיו בקרב שכניו- תושבי יהוד והערים הסמוכות לה. (מעובד מתוך 'דרך צדיקים')

ד'י היה לרב בפחות משלוש שעות שינה ביממה, כדי לעמוד על רגליו רענן ומלא מרץ. שלוש שעות היו הזמן המרבי ביותר, ורבינו הקפיד שיהיו בחצי הראשון של הלילה דווקא, כדי שבחצי השני יעסוק בתורת הח"ן. פעמים רבות, בעיקר באחרית ימיו פחת משנתו המועטת והסתפק בנמנום בלבד. פרוסת לחם דלה בתוספת קלה השביעו את נפשו ונתנו לו כח להמשיך הלאה בעבודת הקודש. רק בשבתות ובימים טובים יצא מגדרו וטעם חתיכת עוף קטנה מטעם 'וקראת לשבת עונג'. מדי יום ביומו טבל וקידש עצמו במקווה. ימים רבים ישב בתעניות רצופות.

בספר 'דרך צדיקים' הובאו סיפורים רבים על רבינו, בהם ניתן לראות עין בעין, כי רוח הקודש פיעמה בקרב רבינו. שמו הטוב של רבנו נישא בפי כל. תלמידי חכמים הכירו בו כמורה דרך בעל שיעור קומה, והמון העם ראהו כפודה וכמציל. רבים נהרו אליו כדי לשמוע עצה ותושייה, נזכרים כיהודים נשאו עינם אל החכם היהודי, בידעם שהינו מקובל וחשוב גם בעיני היושבים ראשונה במלכות. כדי להשתלט על המון הצובאים, מינה הרב שמש אשר פקח על הסדר והכניס את הבאים לפי תורם. מקום מושבו של הצדיק היה בחדר סגור בביתו, ואילו האנשים המתינו ברחבה שליד הבית, ולא הייתה כל אפשרות לראות את פני הצדיק זולתי בהיכנסם פנימה. ולמרות זאת ראו הבאים דבר פלא, כמידי פעם בפעם, קרא רבנו לשמשו הנאמן ואמר לו: "בחוץ ממתינה אישה במלבוש פלוני. לך ואמור לה, שתשוב לביתה כי היום הרב לא יקבלה מחמת שאיננה טהורה, ותפייס אותה בדברים, שתשוב הנה רק כאשר תטהר מטומאת נידתה". ועל זה הדרך גם ליהודיות וגם לגויות. כשניגש השמש לומר לנשים את דברי השליחות מהצדיק, היה מעורר בקרבן התפעלות עצומה וכפולה, מהיכן ידע רבנו על בואן בכלל ועל טומאתן בפרט.

לעוד הובא בספר סיפור מדהים המגלה מה כוחו של הרב בפיו. וכי 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים': אברך אחד מרמת-גן נשא לאישה בחורה, שאינה יפה בלשון המעטה. האברך ניסה להתעלם מעובדה זו- אך לשווא. החיצוניות של אשתו העיבה את שלווהו והטרידתהו מאוד. לימים נקלע לביתו של הגאון הרב כדורי יצחק זצ"ל וביקשו שיברך את אשתו בחן וביופי. הרב כדורי שקל את הדברים ואמר לאברך: "לא כדאי לך! אולם, אם דווקא תחפוץ בכך, לך למשכנו של אביר הרועים, הצדיק המקובל רבינו חיים סנאוני והוא יפעל בשבילך!".

האברך לא אחר לעשות כדברי הרב כדורי, ובתוך ימים מועטים השכים לפתחו של רבינו. בחדרת קודש שטח לפניו את בקשתו. אך רבנו חיים פסק נמרצות: "לא כדאי לייפותה, היא תתגאה ביופיה!". האברך החריש למשמע הדברים. בעודו מחריש רבינו פנה אליו ושאל: "האם בכל זאת תחפוץ בניסיון לחיות עם אישה נאה?". האברך חכך בדעתו ולאחר שניות אחדות הנהן בראשו בחיוב. "תתייפה חנה!" אמר רבינו. בבוא האברך לביתו, ראה כי חל שינוי בפניה של אשתו. כעורה נעלם וחן מלכותי נסוך עליה. שוב ושוב התבונן בה וראה בחוש כי אמירתו הקצרה של רבינו פעלה. לא רק האברך הבחין ביופיה שהתחולל באשתו, אלא גם מכריה. אשתו שדעתה היתה שפלה בשל כעורה וביטלה רצונה מפני בעלה, התבוננה עתה בקלסתר פניה הנאה ולבה גאה בקרבה, והחלה להרים את קולה על בעלה ועל בני ביתה. פועל יוצא מהתנהגות מבישה זו הייתה הפרת שלום הבית. בלב חרד עקב האברך אחר הליכותיה של אשתו וקיווה בכל לבו, שהשלום ישוב על כנו- אך לשווא. מיום ליום המשיכה רעייתו להתנשא ולהתגדל על בעלה ובני ביתה, והחיים בבית היו ללא נשוא.

רק עתה, הבין האברך, עד כמה צדקו דברי רבנו חיים, שצפה זאת באומרו "היא תתגאה ביופיה!". אך מה ניתן עתה לעשות? כיצד תוחזר המתנה שהוענקה משמים לאשתו? בצר לו חזר האברך שוב אל הצדיק וקבל בפניו על אשתו. רבנו לא התרגש כלל מדבריו, שהרי חזה זאת מראש, רק בנועם הרגיע את איש שיחו ואמר: "נו, נו, תחזור חנה לשחירותה!". באותו יום עצמו שב הכיעור לכסות את פניה של אותה אישה! משפט בודד זה, שיצא מפיו הקדוש של רבינו, הפך את היוצרות ושינה סדרי בראשית.

המקובל הגאון הרב שלמה אלישיב (עליאשאוו) זצ"ל - נולד בזאגר שבליטא ב-י"ב בטבת ה'תר"א (1840). מצאצאי האריז"ל והמקובל רבי שמשון מאוסטרופולי. מגיל צעיר, ניכר בו, כישרון וזיכרון מופלאים ומידות טובות. בגיל 13 עבר למינסק, ובמשך שש שנים עבר על כל הש"ס והרמב"ם. לאחר נישואיו בהיותו כבן עשרים עבר לעיר שאוול אל בית חותנו. שם החל לכהן כדין בבית דינו של ר' יוסף זכריה שטרן (רבה של שאוול). **תוך זמן קצר עזב את משרתו, מפני שברוב ענוותנותו חשב, שאינו ראוי לכך.** לאחר שנולד בנו עבר לטלז, שם למד בישיבת טלז וחי בפרישות ולמד קבלה בלילה (ממקובל נסתר).

בשנת ה'תרע"ה (1914) בגירוש שאוול לעת זקנותו נאלץ להבריח את משפחתו מהעיר להאמלא. בשנת ה'תרפ"ד (1923) עלה לארץ לאחר שר' אברהם יצחק הכהן קוק (הרב הראשי לא"י) סייע בידו להשיג אשרת עליה (סרטיפיקט). הוא התיישב בירושלים בבתי נייטין. רבים פנו אליו ליטול עצה וברכה והעידו, כי תפילתו עשתה פירות. האזין לכל הנדכאים ושבורי הלב ובסבר פנים חיזק ועודד כל מר נפש. **מברכותיו והבטחותיו לא היה נופל דבר מדבריו ארצה. ענוותן מופלא.** נהג לסגור עצמו בחדרו, כשהוא עטוף בטלית ומעוטר בתפילין ועוסק יומם ולילה בנגלה ובנסתר. **גם בהיותו במחיצת אחרים לא שח שיחה בטלה.** תלאות רבות סבבו את חייו, **עני מופלג היה ובעל אמונה עצומה בבורא.** המקובל רבי חיים שאול דוויק ביקש ממנו הסכמה על ספרו בקבלה "איפה שלימה".

נפטר ב- כ"ז באדר ה'תרפ"ו (1926) פרשת ויקהל (בה קוראים בתורה "לשם שבו ואחלמה"). חי כ-86 שנים. כשנפטר העלו את מיטתו למעלה הר הזיתים והחלו להתעסק בקבורתו זכו כל המשתתפים לראות בעיניהם "עמודא דנורא" כעין מראה הקשת תחת כיפת השמים ממזרח למערב, אשר נשאר עד סתימת הגולל. ציונו בהר-הזיתים (חלקה ז'-פרושים) בירושלים.

אביו: ר' חיים חייקל. אשתו: מרת בת שבע אסתר (בגיל 19 התחתן). **בנו:** ר' יצחק **מרבתי:** אביו, ר' חיים חייקל, ר' גרשון תנחום (רבה של מינסק). **תלמידיו-חבריו:** המקובל ר' אהרן שלמה מהרי"ל (מח"ס 'טועמיה חיים זכו'), ר' אברהם יצחק הכהן קוק, ר' אריה לוי, ר' ישראל מאיר הכהן מראדין ("חפץ חיים"). **מספריו:** **ילשם שבו אחלמה**- מכיל ארבעה שערים וכולל ביאור והרחבה לשיטת האריז"ל ושיטות מקובלים אחרים

אין ספק, כי על הרב שרתה רוח-הקודש ועל כך יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם ר' אריה לוי (חותנו של פוסק הדור ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל נכד רבינו) נפגש עם אחד מידידיו והלה הקיפו בספקות מסביב לחכמת האמת. באותו יום הזמין שליחו של רבי שלמה אלישיב את רבי אריה לבוא אליו באופן דחוף. **לאחר בואו שוחח עמו רבי שלמה והעלה בפניו תשובות לכל אחד מהספקות, שאותו ידיד העלה בפניו.**

הרבנית סיפרה בתום לב, כי במשך שנים שמעה מחדרו של רבי שלמה קול נוסף הלומד אותו קבלה, אבל לא הרהיבה עוז לשאול את בעלה בדבר הקול, שהיא שומעת מחדרו.

כיצד הגיע רבי שלמה לסלילת דרכים עמוקות כאלו בעולם הקבלה? מחותנו, רבי אריה לוי זצוק"ל, כתב עליו: "טרם נכנס לפרדס חכמת האמת, מילא כריסו בש"ס בבלי, ירושלמי ופוסקים... למד הרבה ספרי מוסר, והספר 'ראשית חכמה' היה שגור על לשונו. אחר כך למד ספרי מחקר מרבתינו הראשונים ז"ל. למד כל ספרי הרמ"ק הקדוש ז"ל, וספרי החסיד מורנו רבי משה חיים לוצאטו זצוק"ל, למד זוהר הקדוש ו'ספר היצירה' עם פירושי וביאורי הגר"א וכל ספרי הגר"א, ואחר כל נכנס לפרדס להבין בתורת האר"י הקדוש זיע"א, ואור תורתו נקנתה לו בכל המ"ח דברים שהתורה נקנית בהם".

כדי להבין, עד כמה גדולה כוחה של מילה טובה מסופר כי אל רבינו הגיעה משלחת רבנים שנשלחו על ידי רבינו הגאון הבן איש חי זצ"ל, להביע בפניו את התועלת העצומה, שיש להם מספרו החשוב 'לשם שבו ואחלמה', מששמע זאת פרץ בבכי ואמר להם בכאב עצור: **"אם הייתם באים כמה שנים קודם, הייתי מחבר עוד ספר בנושא זה, אבל אני לתומי חשבתי, שהספר שכבר הוצאתי לאור לא מעסיק אף אחד ואין דורש אותו, ולכן לא היה לי את הכוח והמרץ לערוך עוד כרך בסידרה, אבל, אם הייתי יודע, כמה תועלת הביא הספר, היה זה נותן לי את העוז והכח לחבר עוד ספר. אבל כעת מאוחר, כי אין זה כבר בכוחי!"**

בשנת ה'תע"ר (1909) היה לאחד ממקורביו משפט פלילי אשר עפ"י החוק היה צפוי לקבל עונש של מאסר ממושך ועבודת פרך. אותו האיש פנה לרבינו והודיע צעריו לפניו. רבינו כיוון את השעה להתפלל בעת המשפט ולמרבה הפלא ובניגוד לכל התחזיות יצא הלה זכאי לגמרי בדין, וכל העיר רעשה מכוח תפילתו של ה"לשם" שבקעה רקיעים.

יפר ר' אליהו דושניצר, שה'חפץ חיים' שמע עליו, כי נוסע הוא לעיר שאוול ושלא אחריו את חתנו לומר לו, שישתדל לראות את פני רבינו שלמה אלישיב, בטעמו **"שכן בעולם הזה עוד ניתן לראותו, אך בעולם הבא, מי יודע אם נזכה לכך"**. ועוד הוסיף ואמר: "אנחנו בונים למטה ומכונים נגד מעלה, אך הוא הקדוש, באשר נהירין לו שבילי עולמות עליונים, הרי הוא בונה בשמים באופן ישיר עליונותו". גדולי הדור הגדירו אותו "מארי דרזין", ו"גאון עולם בחכמת האמת". החזון אי"ש העריך מאד את כתביו, ונסע עד למקום מרוחק על מנת לקנות אותם, הוא החשיבו כאחד מתלמידי הגר"א המקובלים.

מאמרותיו: עוד לא נברא הסבון, שיוכל לנקות מחשבה רעה.

הרב חיים פנחס שיינברג זצ"ל - נולד באוסטרוב שבפולין ב- כ"ז באלול ה'תר"ע (1910). לפני שנולד (זמן קצר לפני מלחמת העולם הראשונה) אביו היגר לארה"ב בתקווה למצוא משרה לפרנסת משפחתו, בעקבות המלחמה כעשר שנים נותק הקשר והוא הצליח לפתוח מתפרה קטנה באיסט סייד שהייתה סגורה בשבת. באותם זמנים אמו מכרה חלב ולמרות הקושי לפרנס את עצמה ושני בניה - שכרה מלמד פרטי לבנה. כאשר היו ימים גשומים, נשאה את ילדיה על ידיה כדי שלא יחלו חלילה ויפסידו אפילו יום אחד מלימוד התורה הקדושה. בכל ראש חודש הופיעה בישיבה והעניקה למלמד דולרים כאות הערכה. אביו נודע בהגינותו כחייט ותמיד בדק את כיסי החליפות שלקוחותיו הביאו אליו. אם מצא בכיס אפילו פרוטה אחת- מיד החזירה ללקוח. בשנת ה'תרע"ט (1919) משפחתו עברה ללואר איסט סייד. למד בישיבת רבינו יעקב יוסף עד גיל 14. בשנת ה'תרפ"ד (1924) עבר ללמוד בישיבת רבינו יצחק אלחנן, משם עבר לבית מדרש לרבנים. בגיל 16.5 סיים ללמוד את כל הש"ס. בגיל 17 חזר ללמוד בישיבת רבינו יצחק אלחנן (איסט ברודוויי) וקיבל סמיכה לרבנות. לאחר נישואיו עבר להתגורר במיר שבפולין.

למרות שהיה צעיר לימים, כבר יצא שמו לפניו כלמדן ותלמיד חכם. בשנת ה'תרצ"ה (1934) חזר לניו-יורק, שם שימש כמשגיח רוחני בישיבת 'חפץ חיים' שברובע קווינס (ברוקלין). בתפקיד זה שימש במשך 25 שנה. בשנת ה'תש"כ (1959) הקים את ישיבת 'תורה אור' בשכונת בנסונהרסט (ברוקלין) ועמד בראשה. במקביל שימש כרב קהילת 'בקש שלום אנשי אוסטרובא'. בשנת ה'תשכ"א (1960) עלה לארץ והעביר לשם את ישיבתו. שימש כרבה של קרית מטרסדורף בירושלים וחבר במועצת גדולי התורה של דגל התורה. נהג להיות עטור בתפילין במשך כל היום ולבש מעל 50 ציציות. בשבת לא דיבר דברי חול. בשנותיו האחרונות כונה 'זקן ראשי הישיבות'. נפטר ב- כ"ז באדר ה'תשע"ב (2012). חי כ-101 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב יצחק. **אמו:** מרת יוספה. **אשתו:** מרת באשע (בשנת ה'תרפ"ט בהיותו כבן 17 נישא לבתו של ר' יעקב יוסף הרמן). **אחיו:** ר' אברהם נתן. **מרביתיו:** ר' משה סולובייצ'יק, ר' שמעון שקופ מגרודנא, ר' יהודה לבנברג, ר' שלמה פוליצ'ק (העליו ממיציט). **ילדיו:** ר' שמחה (התמנה תחתיו לראשות הישיבה), מרת חנה, מרת זלדה, מרת פרומה רחל ומרת רבקה. **חתנו:** ר' חיים דב אלטוסקי (כיהן כראש ישיבת תורה אור לבני חו"ל, מחבר סדרת ספרי 'חידושי בתרא' על מסכתות התלמוד). **מתלמידיו:** בנו, ר' שמחה. חתנו, ר' חיים, אחיינו, ר' יוסף שטרן, ר' אליהו פרנקל, ר' צבי שרלין ר' ישראל גואלמן, ר' משה לואיס (ראש ישיבת "שערי חיים"), ר' אלחנן פרץ. **מספריו:** **טבעת החושן** - על קצות החושן **יאגרא דשמעתתא** - על שב שמעתתא (ה' כרכים) **מילואי אבן** - על אבני מילואים (ד' כרכים) **משמרת חיים** - חידושים בנושאים שונים (ג' חלקים) **שיעורי רבי חיים פנחס** - חידושים על מסכתות הש"ס בבלי ועוד **ינתיבות חיים** - שיחות מוסר **ידרך אמונה וביטחון** **יאמרי חיים**.

כאשר התחיל רבינו בלבישת הטליתות, הרבנית, שלא ראתה זאת בעין יפה פנתה בזמנו אל מרן החזון אי"ש זצ"ל וסיפרה לו על מנהג בעלה. החז"א זימן אותו לשיחה קצרה, ולאחר מכן פנה לרבנית באומרו, שתלך הביתה בשמחה ו**ותדע, כי בעלה איש צדיק גדול מאוד**.

○ **יפר מנהל משרד הישיבה בארה"ב מעשה, שממנו ניתן ללמוד על מידותיו של רבינו:** "פעם ביקרתי בביתו של רבי חיים פנחס להתברך ממנו. הבטתי וראיתי **שנמלה מתהלכת על אחת הטליתות שעליו. רציתי לתופסה ולהשמיטה**. אך רבי חיים פנחס עצר בעדי, הוא ביקש, שאביא מהמטבח כוס... הוא הניח את הכוס על הטלית והנמלה נכנסה לתוכו. רציתי לזרוק את הכוס לפח... שוב עצר בעדי ואמר לי: "רד בבקשה למטה. שם יש גינה, ניתן להניחה שם, שתלך לדרכה, זו בריאה של הקב"ה..."

רבינו היה ידוע בשקידתו העצומה ובעומק עיונו. בהקדמותיו לספריו "טבעת החושן" הוא מעלה על נס את מעלת וחובת הלימוד בעיון והירידה לשרשן של הדברים. זאת מלבד ניצול הזמן בתכלית. היה זה כאשר פעם דיבר עם תלמידיו בשיעור אודות חשיבות ניצול הזמן וסיפר על הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, שעשה סעודה מיוחדת לסיום הש"ס והיה שמח הרבה בסיום זה, והסביר, שסיום זה הוא מלימוד בזמנים פנויים של חמש דקות פה וכמה דקות שם, בכל הזדמנות שהייתה לו.

תוך כדי דיבור שאל אחד התלמידים את הצדיק: "כמה פעמים סיים ראש הישיבה את הש"ס?" - "רבינו שתק, הרהר כמה שניות, חיך אליו ואל הסובבים בחיוך אבהי ואמר בלחש: "**מה שאני יכול לומר לך הוא, שאת מסכת 'נידה' למדתי מעל 120 פעמים**..."

תלמידו של רבינו סיפר: "לפני שנים רבות ניגשתי אל הצדיק לבקש ברכה עבור בני, ששהה במשך תקופה ארוכה בבית הרפואה. מעבר לסבלו הקשה של הילד, הרי שהמצב הותיר את רישומו על בני הבית כולם. ביקשתי, אפוא, מראש הישיבה, כי יתפלל עבור בני שיתרפא במהרה. הוא כמובן נענה לבקשתי וברכו בברכת רפואה שלמה. לא הסתפקתי בזאת והעמדתי אותו על חומרת המצב והשלכותיו: "אינני מצליח לנהל סדר יום נורמלי וכך נגרם לי ביטול תורה גדול". ראש הישיבה לא יכל לעמוד בזה. הוא פרץ בבכי והאציל לי ברכה מעומק לב, תוך שהוא מביט, כי המצב ישוב במהרה לקדמותו.

אחד מבני המשפחה סיפר מעשה מופלא שהתרחש עם ראש הישיבה: לפני כמה חודשים ביקר הרב בניו-יורק באיזה תלמוד תורה. לפתע ראה הרב ילד בוכה בדמעות שליש... הרב שאל אותו לפשר בכייתו, והילד אמר, שיש לו **אחות משותקת ל"ע בת שמונה שנים**, ובשל כך כל תשומת הלב של הבית מגיע לאחותו, ואילו לא מתייחסים כמעט, הוא ביקש, שהרב יברך את אחותו שתרגיש טוב, וממילא יזכה אף הוא ליחס כנדרש. רבינו ביקש שיביאו לפניו את הילדה ואכן למחרת הביאו אותה אליו. הרב בירך אותה, ועוד לפני השקיעה היא נעמדה על רגליה, והחלה ללכת כאחד האדם.

הגאון הרב יוסף שאול הלוי נתנזון זצ"ל - נולד בשנת ה'תקס"ח (1808) בברז'אן שבגליציה כבן בכור. משפחתו הייתה מיוחסת לרש"י, לרמ"א, למהרש"א, לב"ח ולחכם צבי. עוד כשהיה צעיר ניכר כי לגדולות נועד. הוא היה מוכשר ביותר והתחיל בכתיבת חידושי תורה. לאחר נישואיו גר בלמברג ולמד עם גיסו רבי מרדכי זאב איטינגא. לאחר כשנתיים חמיו נפטר וחמותו ואישתו היו מפרנסות אותו. בשנת ה'תרי"ז (1857) התמנה כרבה של ללוב עד מהרה נודע כאחד מגדולי ההלכה שבדור בזכות ידיעותיו הרחבות בתלמוד וספרי הפוסקים. עסק גם במעשי צדקה וחסד. ייסד בית תבשיל בעירו ונהג לאכול מדי פעם עם העניים. ייסד בית חולים. לא לקח משכורת מהקהילה עבור משרת הרב מאחר שהיה לו הון פרטי משלו ממנו התפרנס. חילק ביד רחבה לנזקקים. ענותו. מגדולי הדור. נחשב לאחד מגדולי המשיבים. נלחם ברפורמים וכן העמיד תלמידים רבים. מכל קצווי ארץ פנו אליו בשאלות. נערץ אצל גדולי הדור. מרן ה'חת"ם סופר' כשהיה פונה אליו בשאלה פנה אליו בתארים: "סיני ועוקר הרים, עמוד הימיני, פטיש החזק, נזר חכמים ונבונים, נר ישראל". בשנת ה'תרכ"ב (1862) הוזמן לכהן כרב בבריסק, אולם אנשי ללוב לא אפשרו לו לעזוב. נפטר ב-כ"ז אדר א' ה'תרל"ה (1875). חי כ-67 שנים.

אביו: ר' אריה לייביש (מח"ס 'בית אל-'). **אימו:** בת ר' דב בעריש הלפרין ומרת מרים. **אישתו:** מרת שרה אדל (בת דוד-אמו, ר' יצחק אהרן הלוי איטינגא, חתנו של רבי מרדכי זאב. נישא בשנת ה'תקפ"ה). **גיסו:** ר' מרדכי זאב איטינגא. **מרבותיו:** אביו, ר' אריה לייביש. **חברותא:** גיסו, ר' מרדכי זאב איטינגא. **ילדיו:** אין. **מספריו:** **ישואל ומשיב** - שו"ת (שישה חלקים) **ימגן גיבורים** - על שו"ע אורח חיים **ינר מערבי** - ציונים והערות על התלמוד הירושלמי **ישי למורה** - על שו"ע אבן העזר **בית שאול** - חידושים למשנה **ידברי שאול** - חידושים על יורה דעה, על התורה וחמש מגילות, הגדה של פסח, חידושי אגדות, ידות נדרים, על שו"ע יו"ד **ימפרשי הים** - על הספר 'ים התלמוד'.

מספרים על רבינו שאשתו הרבנית היא היתה 'המוציא והמביא'. רבי יוסף שאול היה יושב ועוסק בתורה ולא ידע אפילו צורת מטבע. פעם אחת בערב יום הכיפורים הרבנית נתנה לו שתי מטבעות: דינר זהב ומעה של נחושת. אחת נדבה לבית המדרש והשניה מתנת יד לשמש. רבינו בא לבית המדרש, התפלל תפילת מנחה ולאחר התפילה חילק את נדבותיו כמנהג היום. בטעות הרב נתן את הדינר לשמש ואת המעה לגבאי. השמש נטל את הדינר וברך את רבי יוסף שאול על מתנת יד נדיבה.

הגבאי נטל את המעה והתמלא תרעומת על הרבנית: "כלום אפשר להתקלס בציבור ולנדב מעה של נחושת לבית המדרש?". כשהגיעו הדברים לרבנית היא שאלה את רבינו: "כיצד חילקת את הנדבות בערב יום הכפורים?" - "מה משמע כיצד?", תמה, "נתת לי שתי מטבעות. אחת גדולה ואחת קטנה. את הקטנה נתתי לשמש ואת הגדולה לגבאי..."

פעם שלח את שליח בית-דין להזמין אדם אחד שלא רצה לחלוץ. רבינו זימן אותו אליו וביקש ממנו שיקיים מצווה האמורה בתורה ושלא יעגן חלילה את אשת אחיו. הלה התחצץ והעז פנים ולא נעתר לפניו, פנה עורף והלך לו. אך יצא מבית רבינו וירד מהמדרגות מיד אחזה אותו קדחת נוראה. הוא התחיל לצעוק זעקה גדולה ומרה כי הוא לא היה מסוגל ללכת. לשמע הצעקות נאספו בני אדם והיו עדי ראייה למה שנעשה. הוא התחנן לפניהם למהר להגיד לרב כי ימלא את חפצו ויחלוץ לאשת אחיו ובלבד שיסיר ממנו חולי זה. הלכו לספר לרבינו מה שראו ושמעו ושבו בשליחותו והבטחתו לציית ולחלוץ. רבינו השיב כי יקבל ממנו תקיעת כף כי יבא ליום המחר כדי לסדר את הדבר. למרבה הפלא ברגע שהסכים, שב ורפא לו.

הרה"ג רבי יעקב חיים אמסעל זצ"ל סיפר: לגאון הגדול בעל שו"ת 'שואל ומשיב' מלמברג זיע"א בא פעם איש אחד מתושבי העיר בליל התקדש חג פסח קודם עריכת הסדר עם שאלה: חיטה שנמצאה ברוטב, מה דינה? הגאון אמר לו, ששיטת השאלות דרב אחאי גאון הוא שחמץ בטל בשישים, ואם כן הרוטב כשר בלא שום שאלה. האיש שמע את התשובה ויצא מבית הרב.

בהמשך הגאון חשב: "מה עשיתי? פסקתי למעשה בניגוד לשו"ע שחמץ בפסח אסור במשהו. אם כן איך פסקתי כפי שיטת השאלות שלא פסקנו כמותו?". הגאון לא ידע מי זה האיש ששאל והיה לו צער גדול ועוגמת נפש גדולה שהכשיל אדם מישראל בחמץ בפסח. מרוב צער ועוגמת נפש לא ערך את סדר הפסח ונרדם. בחלומו ראה שבעל השאלות בא אליו ואמר לו: "ישר כוח שפסקת כמותי. בשמיים יש כלל, כל הלכה - אם עברו עליה חמש מאות שנים ולא פסקו כהלכה זו, מוחקים את ההלכה. כעת כמעט עברו חמש מאות שנים שלא פסקו עוד כמותי שחמץ בטל בשישים. לכן רצו למחוק הלכה זו בשמיים. הצטערתי מאוד על זה שימחקו הלכה שלי. לכן גלגלו מן השמיים שאתה תפסוק כמותי ועל ידי כן לא ימחקו ההלכה. אין לך מה להצטער על זה שכן כך היה מן השמיים".

מסופר על ת"ח גדול שהיה אברך חריף ושנון. הוא היה רגיל לכתוב הרבה ד"ת לרבינו. פעם אחת רבינו לא השיב לו. הת"ח חזר כמה פעמים שלח מכתבים ולא נענה. ילדות היתה בו והעז פניו ברבינו וכתב לו כי אחרי ששלח לו בול להשיב לו, הרי גזל בידו. הרב השיב הפעם את הבול במכתב ריק. מאותה שעה הת"ח שכח את תלמודו לגמרי והיה כמי שלא שמע דבר תורה מימיו. עברו עליו מספר שבועות ועדיין לא נזכר מתלמודו. עלה במחשבתו כי לא דבר ריק הוא. אין זה אלא כי פגעה בו הקפדתו של הגאון מלבו. הוא כיתת את רגליו ונסע לקבל נזיפה מאת רבינו. הוא נפל לפניו וביקש סליחה ומחילה. הגאון השיב לו: "סלחתי כדברך". הת"ח נסע לביתו ותחי רוחו בקרבו כמקודם ונזכר בכל מה שלמד.

שרבינו ירד מנכסיו כ"ק מרן ה'שר שלום' זיע"א שלח את בנו כ"ק מרן רבי יהושע לנחמו ולחזקו. בין דברי השיח שהיה ביניהם כ"ק מרן מהר"י שאל אותו אם איבוד הממון גרם לו ביטול תורה. "בוודאי", רבי יוסף שאול ענה לו, "הרי זה שלושה שבועות מאז התחלת הזמן והספקתי ללמוד רק שמונה מאות דפי גמרא בלבד".

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלח למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח בקשה PnineZadikim@gmail.com

**כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים